

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos weekend

Piątek
12 grudnia 2025
nr 97 (LXXX)
cena: 22 Kč

WIADOMOŚCI
KONIECZNY
W MŁODZIEŻOWEJ
RADZIE STR. 2-3

KULTURA
MUZYKA
ZMIENIA LUDZI
STR. 5

ZBLIŻENIA
POLSKI PONAD
GRANICAMI
STR. 8

Milion na dom

WYDARZENIE: Miasto Czeski Cieszyn przyznało Miejscowemu Kołu Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Mistrzowicach 1 mln koron na odkupienie budynku swojej siedziby od czescokieszyńskiego Zboru Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A. W. Decyzja zapadła na poniedziałkowej sesji. – Bardzo dziękujemy za to wsparcie. Jesteśmy niezmiernie wdzięczni – skomentowała ten fakt prezes MK PZKO w Mistrzowicach Renata Kadłubiec.

Beata Schönwald

Głosowanie za uchwałą w czasie poniedziałkowej sesji odbyło się po dość długiej i burzliwej dyskusji. Polacy należący do koalicji rządzącej miastem wykazywali zasadność udzielenia wsparcia mistrzowickiemu kołu PZKO, m.in. odwołując się do jego długoletniego zaangażowania na rzecz kultury i oświaty w tej dzielnicy, dbałość o zarządzany majątek oraz zdolności pozyskiwania dotacji niedostępnych dla miasta. Przekonywali, że ostatecznie skorzysta na tym nie tylko MK PZKO, ale także ŚKEAW, a pośrednio również miasto. Gdyby nieruchomość ta trafiła w ręce prywatne, nie wiadomo, jaki byłby jej los. Za takim rozwiązaniem opowiadali się była burmistrz Gabriela Hřebačková oraz Tomasz Pustówka. Niektórzy przedstawiciele opozycji argumentowali z kolei tym, że miejsce to – Dom PZKO i ogród – powinien służyć bez ograniczeń wszystkim mieszkańcom tej dzielnicy bez względu na narodowość. Wyjaśniali, że w Mistrzowicach brakuje boiska dla dzieci czy restauracji. Przypominali również, że w tym roku miasto uchwaliło już 1 mln koron dla PZKO. Chodziło wtedy o wsparcie finansowe dla „Fasalówki”. Ostatecznie spośród 22 samorządowców obecnych w sali obrad „za” dotacją opowiedziało się 17 osób, 4 wstrzymały się, a tylko jedna zagłosowała przeciw. Sprawa odkupu budynku, w którym dawniej była polska szkoła, a obecnie mieści się Dom PZKO w Mi-

• Koalicjanci narodowości polskiej optowali za dotacją. Przy mikrofonie Tomasz Pustówka. Fot. BEATA SCHÖNWALD

strzowicach, oraz otaczającego go ogrodu pojawiła się pół roku temu. – W czerwcu otrzymaliśmy list, w którym Zbór Śląskiego Kościoła Ewangelickiego Augsburskiego Wyznania Na Niwach w Czeskim Cieszynie poinformował nas o zamiarze wystawienia na sprzedaż tych nieruchomości. Ponieważ mamy prawo pierwokupu, zwrócono się do nas z ofertą wykupienia obiektu wraz z działką za 3,57 mln koron – przypomniała Renata Kadłubiec. Z uwagi na to, że chodzi o sporą sumę, którą MK PZKO nie dysponuje, wkrótce po tym mistrzowiczanie

ogłosili zbiórkę pieniężną na ten cel. Na chwilę obecną na jej konta trafiło ok. 485 tys. koron. – Zbiórka nie została jeszcze zakończona i potrwa do momentu zawarcia umowy kupna sprzedaży, co ma nastąpić przed końcem lutego przyszłego roku. Dalej można więc wspierać ten projekt, za co będziemy wszystkim darczyńcom niezmiernie wdzięczni – zaznaczyła prezeska mistrzowickiego koła. – Ogromne podziękowania kierujemy też do miasta Czeski Cieszyn. Milion koron to poważny zastrzyk finansowy, dzięki któremu nasze plany związane z wyku-

pieniem Domu PZKO stają się coraz bardziej realne – dodała. Nabycie obiektu to jednak dopiero początek kolejnych wyzwań, przed którymi stanie mistrzowickie MK PZKO. – Plany mamy wielkie. Jako właściciele będziemy mogli nasz dom zagospodarować według własnych wyobrażeń i własnych potrzeb. Budynek wymaga jednak remontu, który będziemy przeprowadzać stopniowo, w miarę pozyskiwania kolejnych środków. Liczymy m.in. na możliwości, jakie daje w tym zakresie Polska – stwierdziła Renata Kadłubiec.

Andrej Babiš premierem RC

Prezydent RC Petr Pavel mianował we wtorek premierem szefa ruchu politycznego ANO Andreja Babiša. W Zamku Praskim nowy premier złożył na jego ręce ślubowanie. – Tym aktem wypełniamy dziś wolę wyborców, kiedy to zwycięzca najsilniejszej partii zostaje mianowany szefem rządu Republiki Czeskiej – powiedział Petr Pavel. Docenił również to, że Babiš wywiązał się z zawartej umowy odnośnie publicznego ogłoszenia sposobu, jakim zostanie rozwiązany jego konflikt interesów. – Wierzę, że w ciągu najbliższych 30 dni, wymaganych przez prawo, doprowadzi pan tę sprawę do pomyślnego końca – zaznaczył. – Obiecuję wszystkim obywatelom RC, że będę walczyć o ich interesy nie tylko w kraju, ale na całym świecie i zrobię wszystko, byśmy spełnili nasz program rządowy, a RC stała się najlepszym miejscem do życia na całej naszej planecie – zadeklarował nowy premier. 71-letni Andrej Babiš stał na czele czeskiego rządu już w latach 2017-2021 i jest najstarszym premierem w historii Republiki Czeskiej oraz byłej Czechosłowacji. (sch)

REKLAMA

sport vitality
Fizjoterapia
i masaże dla
zdrowia ciała
+420 736 626 848
www.sportvitality.cz

GŁ-609

Organizator:

INSTYTUT ROZWOJU
JĘZYKA POLSKIEGO
Sfinansowano przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego
ze środków budżetu państwa

KSIEGARNIA U WIRTHÓW

zaprasza na spotkanie autorskie z **Michaelem Morys-Twarowskim**
autorem książki *Łokietek Rex. Jeden, by wszystkimi rządzić.*

18 grudnia 2025r.,
godzina 17:00
ul. Čapka 7, Czeski Cieszyn

GŁ-627

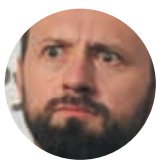
Fot. MK PZKO w Cierlicku-Kościelecu

Decydujący etap

Rewitalizacja Domu Polskiego Żwirki i Wigury w Cierlicku-Kościelecu w ramach projektu finansowanego ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w ramach konkursu „Infrastruktura Polonijna 2024”, za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego”, wchodzi właśnie w decydujący, widoczny etap. – W tym roku kontynuujemy trzyletni projekt priorytetowy

– wyjaśnia Elżbieta Štěrba-Molenda, prezeska MK PZKO w Cierlicku-Kościelecu. – Po wykonaniu izolacji fundamentów ocieplamy teraz cały budynek, który dzięki temu będzie miał kompletną i nową elewację, łącznie z nowymi parapetami i napisem. Mamy nadzieję, że obecne warunki atmosferyczne, które są dalekie od zimowych, pozwolą nam na sfinalizowanie tego etapu – zaznaczyła. (klm)

CYTAT NA DZIŚ

Radosław Drabik

polski producent filmowy (Gigant Films) odpowiedzialny za ekranizację „Lalki” Bolesława Prusa zapowiedział, że film trafi do kin 30 września 2026 roku

To film, który wspólnie w kinie mogą zobaczyć nastolatki z rodzicami, z dziadkami, a nawet pradziadkami i każde z nich coś odczuje, coś przeżyje, a potem jeszcze przez tydzień będą mogli o tym dyskutować

DZIŚ...

12 grudnia 2025

Imieniny obchodzą:

Adelajda, Aleksander, Dagmara
Wschód słońca: 7.33
Zachód słońca: 15.25
Do końca roku: 19 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Gwiazdy Betlejemskiej
Przysłówie: „Mroźny grudzień, wiele śniegu, żyzny rokcek będzie w biegu”

JUTRO...

13 grudnia 2025

Imieniny obchodzą:

Łucja, Otylia
Wschód słońca: 7.34
Zachód słońca: 15.25
Do końca roku: 18 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Księgarza, Światowy Dzień Skrzypiec
Przysłówie: „Po świętej Łucji pogoda, na koniec grudnia śnieg pada”

POJUTRZE...

14 grudnia 2025

Imieniny obchodzą:

Izidor, Noemi
Wschód słońca: 7.35
Zachód słońca: 15.25
Do końca roku: 17 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Pamięci 47 Roninów
Przysłówie: „Taką pogodę Nowy Rok przynosi, jaka na Jana od Krzyża się głosi”

POGODA

piątek

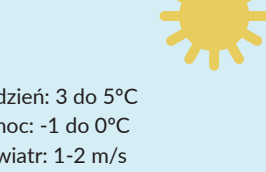
dzień: 6 do 8°C
noc: -1 do 0°C
wiatr: 1-3 m/s

sobota

dzień: 6 do 8°C
noc: -1 do 0°C
wiatr: 1-2 m/s

niedziela

dzień: 3 do 5°C
noc: -1 do 0°C
wiatr: 1-2 m/s

Konieczny w Młodzieżowej Radzie

Marek Konieczny z Karwiny został członkiem powołanej we wtorek 9 grudnia Młodzieżowej Rady Polonijnej przy marszałek Senatu RP. W Warszawie w siedzibie Senatu wzięł udział w jej pierwszym posiedzeniu. W 16-osobowej radzie jest jedynym przedstawicielem Zaolzia.

Łukasz Klimaniec

• Marek Konieczny i jego koleżanki i koledzy z Młodzieżowej Rady Polonijnej. Fot. ARC Marka Koniecznego

Marszałek Senatu Małgorzata Kidawa-Błońska, która we wtorek wręczyła akty powołania sześnastu członkom rady, przypomniała, że jej utworzenie to pokłosie zorganizowanego w lipcu tego roku Polonia Camp, pierwszego takiego wydarzenia, którego celem była integracja młodej Polonii z całego świata. – Pamiętam, że gdy kilka miesięcy temu z niektórymi z was spotkał się

się na Polonia Camp, mówiliście, że wam się podobało, poznaliście nowych ludzi i że chcielibyście dalej pracować. Wiedzieliście, że w Senacie działa Polonijna Rada Konsultacyjna, ale chcielibyście, żeby głos młodych ludzi był mocniej słyszany. Wtedy umówiliśmy się, że powstanie młodzieżowa rada. I dzisiaj to się stało faktem – powiedziała marszałek.

Następnie wręczyła nominacje powołanym, wśród których znalazł się Marek Konieczny, reprezentujący Polaków w RC.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

CZESKI CIESZYN

Władze miasta wyróżniły pracownice opieki społecznej nominowane przez organizację działające na terenie Czeskiego Cieszy-na: Diakonię Śląską, Caritas, Centrum Usług Socjalnych, Słeską humanitę, Gerontocentrum Czeskiego Czerwonego Krzyża, Szpital AGEL i MEDICA Trzynec. Uroczystość odbyła się na początku grudnia w kawiarni „Avion”. Nagrody wręczał wiceburmistrz Vít Slovák. Wśród nagrodzonych są głównie pracownice domów seniora, placówek dla osób niepełnosprawnych, a także schroniska dla matek z dziećmi. (dc)

JABŁONKÓW

Miasto będzie w przyszłym roku remontowało budynek pod numerem 1, gdzie ma siedzibę Jabłonkowskie Centrum Informacji i Kultury. Centrum Informacji zostanie odnowione, do budynku ma być docelowo prze-

niesiona biblioteka. Dzięki uzyskanej dotacji uda się wyremontować całą nieruchomości, zgodnie z projektem, który od początku zakładał kompleksowe podejście. Miasto będzie musiało wesprzeć inwestycję także własnymi funduszami, zamierza w tym celu zaciągnąć kredyty. Po remoncie obniżą się koszty utrzymania budynku. (dc)

LIGOTKA KAMERALNA

Lokalny samorząd przy- mierza się do remontu dachu historycznych „ka- niczek” – stylowego drewnianego mini-sanatorium, w którym można zażywać kąpeli ziołowych. Tradycje kuracji sięgają drugiej połowy XIX wieku. Wła- dze gminy wyłoniły firmę, która przy odpowiedniej pogodzie wykona nowe poszycie dachu. Budynek

jest własnością gminy, usługi spa prowadzi w nim prywatna firma. (dc)

TRZANOWICE

Blisko trzy miesiące trwa- remont drogi II/648 (kie- runek Frydek-Mistek) na odcinku od ronda w cen- trum Trzanowic do Toszo- nowic Górnych. Obecnie droga ma już nową na- wierzchnię i jest otwarta dla kierowców, lecz ofi- cjalnie nadal jest placem budowy – trwają prace wykończeniowe. W przy- szłym roku kontynuowana będzie budowa chodnika na odcinku o długości 1,2 km. (dc)

Skład Młodzieżowej Rady Polonijnej

Vanessa Bijak (USA), Robert Duchniewicz (Litwa), Anna Gawryś (Norwegia), Zuzanna Kaczyńska (Australia), Monika Kardyś (Kanada), Marek Konieczny (Czechy), Karolina Lebsenztejn (USA), Veronika Perun (Ukraina), Paulina Purzewska (Belgia), Aline Rotava Lima (Brazylia), Nicola Secci (Włochy), Patrycja Talar (Niemcy), Renata Temralyeva (Kazachstan), Paweł Zieliński (Irlandia) oraz Stefania Carmen Zielonka (Rumunia).

– To duże zobowiązanie, nie tylko wobec mojej osoby i naszej organizacji „Olza Pro”, której jestem prezesem, ale także wszystkich Polaków niezależnie czy są z Zaolzia, Pragi czy innych regionów Czech. Zamierzam aktywnie działać w radzie, jeśli ktoś będzie miał jakąś sprawę, to postaram się ją przekazać najwyższym władzom w Senacie. Bo chcemy realnie coś zrobić, a nie tylko spotykać się i rozmawiać – powiedział Marek Konieczny w rozmowie z „Głosem”.

Zadaniem 16-osobowej Młodzieżowej Rady Polonijnej będzie m.in. wyrażanie opinii w sprawach istotnych dla młodych Polaków za granicą, wpływ na sprawy dotyczące młodzieży polonijnej, wzmacnianie więzi młodzieży polonijnej z ojczyzną. Kadencja Rady odpowiada okresowi kadencji Senatu. Członkowie rady są powoływani i odwoływani przez marszałka Senatu i pełnią swoje obowiązki honorowo. (klm)

Nad Karwińskim Morzem będzie parking

• Na działkach, które właśnie kupiło miasto, powstanie parking. Fot. UM Karwina

Radni Karwiny zatwierdzili zakup należących do państwowego przedsiębiorstwa DIAMO gruntów w bezpośrednim sąsiedztwie Karwińskiego Morza. Na tych terenach zostanie wybudowany parking dla osób odwiedzających tę popularną strefę rekreacyjną.

Brak miejsc parkingowych jest największym mankamentem okolicy Karwińskiego Morza, które w ostatnich latach stało się jednym z najchętniej odwiedzanych miejsc w regionie. Mnóstwo osób przyjeżdża tu wypocząć, uprawiać sport czy spędzić czas z dziećmi. Powstała tu m.in. ścieżka rowerowa, piaszczysta plaża, nowe pomosty, ławki i huśtawki, a nad brzegiem stanął okazały posąg Neptuna. W ostatnim czasie zostały nawet zamontowane przy przebie-

ralni szaki ze schowkami depozyto- wymi, w których amatorzy zimnych kąpeli mogą schować wartościowe rzeczy jak np. telefony komórkowe, klucze, portfele.

– Utworzenie parkingu jest lo- gicznym krokiem w rozwoju tego miejsca, bo brak wystarczającej liczby miejsc parkingowych jest problemem, który trzeba było rozwiązać – zaznaczył prezydent Karwiny Jan Wolf. W najbliższych dniach zostanie podpisana umowa kupna. Po zakończeniu tej transakcji rozpoczną się przygotowania do budowy parkingu. Miasto ma już kilka pomysłów, nad którymi aktualnie trwają rozmowy.

Całkowita cena zakupu gruntów, które nabyło miasto, wynosi według opinii biegłego około 2,4 miliona ko- ron. (klm)

Betlejemskie Światło Pokoju zawita na Zaolzie

Do naszego regionu do- trze w sobotę Betlejem- skie Światło Pokoju. Jak co roku pociągi, który- mi płomień pochodzący z miasta narodzin Jezusa Chrystusa będzie rozwożony po całej RC, zatrzymają się również na stacjach kolejowych Zaolzia.

Betlejemskie Światło Pokoju prze- kroczyło granice naszego kraju już tydzień temu, kiedy z Austrii dotar-

Dworzec główny chlubą miasta?

W 2028 roku powinna ruszyć przebudowa strefy głównego dwor- ca kolejowego w Ostra- wie-Przywozie. Realizacja projektu obejmie kilka etapów, liftingu dozna m.in. przestrzeń przesiadkowa przed głównym budynkiem, gdzie znajdu- ją się postoje pojazdów komunikacji miejskiej.

Główny dworzec kolejowy w Ostrawie po remoncie ma być chlu- bą miasta, podobnie jak stacja w Ostrawie-Swinowie, która docze- kała się zmian na lepsze już kilka lat temu. Pasażerowie doczekają się nowoczesnych rozwiązań, jakie z powodzeniem wykorzystywane są w największych miastach Europy.

Poprawi się jakość usług m.in. w strefie przystanków autobusowych i tramwajowych w bezpośrednim sąsiedztwie dworca. Perony będą przystosowane do osób z ograni- czoną mobilnością, pojawi się wię-

• Wizualizacja nowej przestrzeni przed głównym dworcem kolejowym w Ostrawie. Fot. mat. prasowe

cej tablic informacyjnych wykorzy- stujących sztuczną inteligencję, a także zwykłych ławek dla podróż- nych czekających na połączenia w siatce komunikacji miejskiej. Zmianom na lepsze ulegnie też gmach dworca kolejowego, który na dziś tylko z przymrużeniem oka spełnia wymogi XXI wieku. Po prze- budowie pasażerowie skorzystają z

nowych korytarzy podziemnych i nadziemnych, które połączą dwo- rzec z peronami komunikacji miej- skiej. Realizacja konkretnych punktów projektu uzależniona będzie od zdobycia funduszy, władze miasta liczą m.in. na zastrzyk finansowy z unijnego budżetu na rewitalizację przestrzeni publicznej. (jb)

Izba Handlowa popiera »Megalopolię«

Czesko-Polska Izba Handlo- wa w Ostrawie omawiała na Walnym Zgromadze- niu w ub. tygodniu kilka tematów dotyczących zacieśnienia współpracy gospodarczej pomiędzy Czechami a Polską oraz transfor- macji regionów węglowych.

– Chodzi tu przede wszystkim o projekt „Megalopolia Ostrawa – Katowice”, którego inicjatorem jest prezydent miasta Ostrawy Jan Dohnal, i za którym stoją miasta partnerskie Ostrawa i Katowice – poinformował redakcję „Głosu” Józef Toboła, członek zarządu Cze- sko-Polskiej Izby Handlowej.

Celem „Megalopolii” jest stworze- nie wspólnego obszaru gospodar- czego zamieszkałego przez ponad 5 mln obywateli, który po stronie czeskiej pod względem liczby siły roboczej i innych możliwości chciał- by konkurować z Pragą.

– CPIH w pełni popiera tę inicjaty- wę i jest zainteresowana aktywnym udziałem w przygotowaniu i realiza- cji tego projektu – podkreślił Toboła.

Kolejnym punktem uchwały Wal- nego Zgromadzenia CPIH było po- parcie wspólnego apelu regionów węglowych o kontynuację procesu sprawiedliwej transformacji. Apel wystosowali przedstawiciele regio- nów usteckiego, karlowarskiego i morawsko-śląskiego. Województwo morawsko-śląskie reprezentowali hetman Josef Bělca i przewod- niczący Rady Porozumienia Go- spodarczego i Społecznego Jerzy Cienčiała. Sygnatariusze wzywają Komisję Europejską, Parlament Eu- ropejski, rząd Republiki Czeskiej i odpowiednie organy administracji państwowej do zachowania ciągło- ści procesu sprawiedliwej transfor- macji tych dotkniętych regionów. Proponują opracowanie strategii

transformacji wraz z odpowiednią alokacją środków budżetowych.

– Trzeci temat, do którego CPIH się zgłasza, dotyczy niedawnej wi- zyty i oświadczenia prezydenta Pol- ski Karola Nawrockiego w Pradze, że wspólnym priorytetem czesko- -polskim jest projekt Trójmorza. Program ten obejmuje ze strony cze- skiej użegłownienie Odry z Kędzie- rzyna-Koźla do Ostrawy. Podczas ostatniego wspólnego posiedzenia rządów Czech i Polski w Pradze minister transportu RC Martin Kupka z ministrem infrastruktury RP Andrzejem Adamczykiem pod- pisali wspólne memorandum w tej intencji. Ten odcinek rzeki ma być włączony do międzynarodowych sieci transportowych TEN-T, co w konsekwencji umożliwia wykonanie go ze środków Unii Europejskiej – opisał Toboła. (dc)

Turcy kupują Smartwings

Rzeczniczka firmy Smar- twings potwierdziła w poniedziałek, że uzgod- niono z turecką linią lot- niczą Pegasus rozpoczęcie procesu sprzedaży. – Ma on zostać sfinali- zowany w ciągu 12 miesięcy – po- informowała rzeczniczka w sieci X. Wcześniej wśród potencjalnych nabywców czeskiego przewoźnika najczęściej wymieniano PLL LOT.

„Prague City Air ogłasza, że uzgod- niło z Pegasus Airlines rozpoczęcie procesu sprzedaży obejmującego sprzedaż spółki ČSA. Proces ten ma się zakończyć, po uzyskaniu niezbęd- nych zgód od organów regulacyjnych i innych podmiotów zewnętrznych oraz po spełnieniu innych warunków, przeniesieniem akcji ČSA w ciągu najbliższych dwunastu miesięcy” – napisała w komunikacie opubliko- wanej w sieci X rzeczniczka Smar- twings Vladimira Dufkova.

W komunikacie Smartwings nie pada żadna informacja dotycząca wysokości transakcji. Według tu- reckich źródeł, opiewa ona na 154 miliony euro. Umowa obejmuje cały kapitał zakładowy czeskiej spółki, w tym kapitał własny Smartwings Gro- up i przejęte długie akcjonariuszy.

Czeskie media pisząc o transakcji podkreśliły, że sprzedaż tureckiej firmie stanowi zaskoczenie i zasad- niczy zwrot w dotychczasowych informacjach. Od początku jesieni wśród potencjalnych nabywców Smartwings najczęściej wymieniano PLL LOT. Pisano m.in. o zaawaso- wanych rozmowach i informowano o planowanej wspólnej konferencji prasowej, na której miano ogłosić fu- zję. Smartwingsem interesowała się

też niemiecka firma Discover i turec- ko-niemiecka spółka SunExpress. W 2022 r. bliska przejęcia czeskiej firmy była izraelska Isair.

Smartwings realizuje głównie loty czarterowe i wykorzystuje obecnie około czterdziestu samolotów, z których większość to boeingi 737, w różnych generacjach, wersjach i wie- ku. Smartwings ma także sześć air- busów, które latają w barwach ČSA, ale te linie już nie są niezależną linią lotniczą, a jedynie marką, pod którą działa Smartwings. W 2024 Smar- twings przewiózł 6,5 miliona pasa- żerów. Jest największą czeską firmą lotniczą. Najwięcej lotów sprzedaje biurom podróży, a obok połączeń liniowych (80 tras) ma także licencję na prywatne loty kategorii biznes. Ma swoje oddziały w Polsce, na Wę- greszch i na Słowacji. (PAP)

Przekazywaniu światła, będącego zapowiedzią spokojnych świąt Boże- go Narodzenia, będzie towarzyszyć szereg różnych wydarzeń. Jedną z nich będzie rozwojenie światła hi- storycznym tramwajem Barborka po Ostrawie na trasie Dworzec Główny-Hranecznik w godz. 10.14-16.38, w którym weźmie udział również biskup ostrawsko-opawski Martin David. (sch)

Trzeba mieć »to coś«

Wysoki poziom, szeroki repertuar i – mimo stresu związanego z występami – fajna zabawa towarzyszyły XXI finałowi Konkursu Recytatorskiego im. Jana Kubisza w Gnojniku. – Kiedyś dzieci nauczyły się wiersza i były szczęśliwe, że potrafią go powiedzieć. Teraz widać pracę z wierszem i to, że oni chcą coś przekazać – ocenił przyglądający się występom Karol Suszka, były dyrektor Teatru Cieszyńskiego i pomysłodawca recytatorskiego konkursu.

Łukasz Klimaniac

Finałowe zmagania recytatorów z polskich szkół podstawowych na Zaozlu skupiają najlepszych, bo towarzyszy im kilka etapów eliminacji. Do nich należą eliminacje obwodowe, które w tym roku w Jabłonkowie, Trzyńcu i Czeskim Cieszynie przyciągnęły ok. 250 uczestników. – To już recytatorzy, którzy brali udział w szkolnych eliminacjach i potrafią coś więcej – wyjaśniła Grażyna Sikora, dyrektorka Szkoły Podstawowej im. Jana Kubisza w Gnojniku i organizatorka konkursu. – W naszej szkole zainteresowanie tym konkursem jest ogromne. Dlatego najpierw są eliminacje klasowe, a następnie szkolne. I ci najlepsi przechodzą do eliminacji obwodowych, gdzie w komisji zasiadają aktorzy Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego, którzy wybierają najlepszych do finału – dodała.

W tym roku w finale znalazło się 75 uczestników w kategoriach od klasy pierwszej do dziewiątej. Po dzieleniu na grupy wiekowe występowali przed jurorami, wśród których znaleźli się aktorzy Sceny Polskiej. – W tej najmłodszej grupie najbardziej liczy się naturalna radość, żywiołowość i spontaniczność, a także czy uczestnicy mają „to coś”. Co dokładnie? Trudno to opisać. To się widzi i czuje – przyznał Kamil Mularz, jeden z aktorów-jurorów. – Są dzieci, które mówią bardzo ładnie po polsku, ale wiadomo, że na Zaozlu w mowie dzieci pojawiają się też naleciałości czeskie. Nie zwracamy na to jednak uwagi i nie oceniamy tego – zaznaczył.

• Eliška Gazurowa z Jabłonkowa wygrała w najstarszej kategorii. Deklamując wiersz „Bławatek” Adama Asnyka zdobyła uznanie jurorów. Fot. ŁUKASZ KLIMANIAC

W najmłodszych kategoriach sporo było poezji Jana Brzechwy. Starsi uczniowie sięgali po trudniejsze utwory znanych polskich poetów. Były wiersze Adama Mickiewicza, Wisławy Szymborskiej, Czesława Miłosza, ale także Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, Adama Asnyka, Ludwika Jerzego Kerna czy Tomasza Matuszewskiego.

– Bardzo nam na tym konkursie zależy, bo na lekcjach pracuje się nad poezją nie tylko z recytatorami, ale z całą klasą – zauważyła

Grażyna Sikora. – Uczniowie poznają nowych autorów. Można zastrzec, że ostatnio w konkursach sięgają po współczesnych twórców. Dobierają repertuar według siebie i swoich zainteresowań. To nas cieszy, że repertuar nie powtarza się co roku, ale jest szeroki – podkreśliła.

Występom recytatorów przystąpił Karol Suszka, znakomity aktor, wieloletni kierownik Sceny Polskiej i były dyrektor Teatru Cieszyńskiego, który – jak sam okre-

ślił – czuje się „ojcem chrzestnym” tego konkursu.

– Widać, że z tymi dziećmi została już wykonana pewna praca. Poziom jest dużo wyższy. Kiedyś dzieci nauczyły się wiersza i były szczęśliwe, że potrafią go powiedzieć. Teraz widać pracę z wierszem: po co? dlaczego? Na tym to polega. Dzieci chcą coś przekazać. Podzielić się tym, czego się nauczyły. Dlatego wiersze w ich wykonaniu są interesujące – ocenił aktor.

Wyniki XXI Konkursu Recytatorskiego im. Jana Kubisza

Kategoria I, kl. 1

- Vít Zielina (Orłowa-Lutynia)
- Krzysztof Onderek (Czeski Cieszyń)
- Dawid Klimša (Orłowa-Lutynia)

Wyróżnienie: Julia Steblowa (Gnojnik), Felicia Ryłko (Gródek)

Kategoria II, kl. 2.-3.

- Vanessa Lubojacki (Czeski Cieszyń)
- Elizabeth Goryczkova (Bystrzyca)
- Jonasz Tomoszek (Gnojnik)

Wyróżnienie: Mikołaj Brandys (Czeski Cieszyń), Artur Kozera (Jabłonków)

Kategoria III, kl. 4.-5.

- Miriam Paszek (Bystrzyca)
- Jakub Kantor (Gródek)
- Maria Kaszper (Wędrzynia)

Wyróżnienie: Růžena Gradkova (Olbrachcice), Alicja Szpyrc (Milików)

Kategoria IV, kl. 6.-7.

- Izabela Filippek (Jabłonków)
- Mia Sznappa (Gnojnik)
- Katarzyna Kokotek (Sucha Góra)

Wyróżnienie: Jan Iwanuszek (Lutynia Dolna), Oliwia Goryczka (Bystrzyca)

Kategoria V, kl. 8.-9.

- Eliška Gazurowa (Jabłonków)
- Adam Burian (Jabłonków)
- Krzystian Dąbkowski (Jabłonków)

Wyróżnienie: Elen Trávníčková (Wędrzynia), Katarzyna Szyja (Karwinia).

Muzyka zmienia ludzi

Najstarszym laureatem tegorocznych nagród „Cieszynit” przyznanych osobistościom zasłużonym dla Śląska Cieszyńskiego został prof. dr hab. Alojzy Suchanek – pedagog, muzyk, naukowiec, dyrygent chórów. W wieku 91 lat nadal prowadzi chór mieszany „Godulan-Ropica”.

• Alojzy Suchanek z nagrodą podczas spotkania w redakcji. Zdjęcie: NORBERT DĄBKOWSKI

Danuta Chlup

Miłość do muzyki nie była w rodzinie. Matka – pan Alojzy do dziś czule nazywa ją mamusią – kochała muzykę i marzyła, by zagościła ona w ich domu w kolonii górniczej w Karwinie. Trzem córkom, starszym siostram Alojzego, kupiła pianino. To było coś niebywałego, zważywszy na fakt, że jej mąż w latach kryzysu gospodarczego lat 30. ub. wieku pracował tylko dwa razy w tygodniu.

– Śpiewało się u nas koledy, pieśni kościelne, siostry przygrywały mi do snu. Bardzo dobrze mi się przy tym usypiało. To chyba podziało na moją chęć pójścia w kierunku muzyki. – Alojzy Suchanek uśmiecha się do wspomnień. Miał siedem lat, gdy matka zapisała go na lekcje do karwińskiego organisty Alojzego Kunschke. Chłopiec nie był zachwycony mozołnymi ćwiczeniami – koledzy grali już na dworze w piłkę, gdy on codziennie, przez bitą godzinę, musiał grać.

Powoli wdrażał się do muzyki, śpiewał w chórze kościelnym, akompaniował synowi organisty, gdy ten grywał na słubach w kościele św. Piotra z Alkantary.

Pechowa biologia się przydała

Po skończeniu szkoły podstawowej Alojzy Suchanek kształcił się w polskim Gimnazjum Pedagogicznym

w Orłowej. Otwarcie przyznaje, że nie był w szkole orłem, nauka nie bardzo go interesowała – wolał siatkówkę, koszykówkę, spotkania z koleżankami. Do dziś pamiętał gimnazjalne problemy z biologią. W klasie maturalnej na początku roku szkolnego „zainkasował” trzy oceny niedostateczne z tego przedmiotu.

Profesor Jędrzejczyk nie zamierzał odpuścić, Alojzy musiał każdą lekcję odrabiać w jego gabinecie, a i tak nie został dopuszczony do matury z biologii. Wtedy z pewnością był zły i rozczarowany, dziś inaczej to ocenia.

– Do dziś jestem profesorowi Jędrzejczykowi wdzięczny, że zmusił mnie do nauki biologii, ponieważ później mi to pomagało w mojej pracy naukowej. W pracy doktorskiej poświęciłem uwagę głosowi mówionemu i śpiewanemu, elementom, które prowadzą do jego emisji. Emisja głosu związana jest z impulsami nerwowymi powodującymi napięcie mięśni głosowych. Badałem zależność psychomotoryczne, cały układ realizacji głosu. Przydała mi się w tym wiedza z biologii.

Jednak nim doszedł do etapu pisania rozprawy doktorskiej, musiał najpierw skończyć studia. Nie od razu po maturze się do nich zapisał.

Na czeskim i polskim uniwersytecie

Tak naprawdę zacząłem się uczyć dopiero po służbie wojskowej – przyznaje Alojzy Suchanek. Zrozumiał wtedy, że nie nadaje się do nauczania małych dzieci, samokrytycznie przyznał, że jest dla nich zbyt surowy (jego pierwszą placówką po maturze była mała szkoła w

Mostach koło Jabłonkowa-Szańcach, zdarzało się nawet, że musiał pracować na zastępstwie w przedszkolu). Aby uczyć starszych, gimnazjalistów, potrzebował wyższego wykształcenia.

Najpierw dojeżdżał do Ostrawy na zaoczne zajęcia w Konserwatorium Ludowym, później zgłosił się na studia na kierunku wychowanie muzyczne – śpiew solowy i fortepian na Uniwersytecie Palackiego w Olomuńcu. Na jego roku było sześciu studentów, studia ukończył trzech. Suchanek należał do szczęśliwej trójki.

Zatrudnił się w czeskim gimnazjum w Karwinie, a gdy w Cieszynie otwarto filię Uniwersytetu Śląskiego kierowaną przez prorektora prof. dr. hab. Józefa Chlebowczyka, również tam szukał możliwości współpracy. Na UŚ rozpoczął przewód doktorski, w rozprawie doktorskiej wykorzystał m.in. wspomnianą wiedzę z gimnazjalnych lekcji biologii. Pracę obronił na Wydziale Nauk Społecznych w Katowicach. Wcześniej pytał o możliwości zrobienia doktoratu w Olomuńcu, ale tam usłyszał, że nie należy do osób z kręgu komunistycznej nomenklatury i wobec tego nie ma szansy. Z UŚ był związany jako nauczyciel akademicki od 1976 roku. Habilitację zrobił w 1990 roku w Akademii Muzycznej we Wrocławiu.

Muzyka nie zna granic – Aż do emerytury pracowałem w czeskim gimnazjum w Czeskim Cieszynie oraz na Uniwersytecie Śląskim w Cieszynie. Czasy były różne, bywały problemy na granicy – wspomina Alojzy Suchanek.

Latem 1980 roku wyjechał na tournée z Chórem Morawskich Na-

uczycieli. W hotelu w Paryżu dowiedział się o strajkach na polskim Wybrzeżu. – Wtedy mieliśmy już z żoną wszystko przygotowane na przeprowadzkę do Polski: spakowane rzeczy, pozałatwiane formalności z celnikami, załatwiony transport. Mieliśmy się przeprowadzać zaraz po moim powrocie z zagranicznych wojaży – opowiada pan Alojzy. I faktycznie tak zrobili. – W Polsce już od dwóch tygodni trwały strajki. Sytuacja była niepewna. Ludzie się dziwili, pukali w czoło, czy ten Suchanek zgłupiał, że w takich czasach wyprowadza się do Polski – śmieje się dziś na to wspomnienie.

Kiedy w grudniu 1981 roku generał Wojciech Jaruzelski ogłosił w Polsce stan wojenny i w związku z tym zamknięto granice, Suchanek w pierwszych dniach miał problem z dostaniem się do pracy w czeskim gimnazjum. Na szczęście po kilku dniach sytuacja się unormowała i mógł, jak dotąd, przekraczać granicę.

W Cieszynie mieszkał z żoną przez 45 lat. Dopiero niedawno przeprowadzili się do Czeskiego Cieszyna.

Prof. Alojzy Suchanek wykształcił wiele osób, które osiągnęły już sukcesy muzyczne i pedagogiczne. Wymienia m.in. Aleksandrę Zeman, profesor UŚ, dyrygentkę chóru żeńskiego „Melodia” z Nawski, Aleksandrę Paszek-Trefon, profesor Akademii Muzycznej w Katowicach oraz zmarłego Cezarego Drzewieckiego, byłego dyrektora szkoły muzycznej w Wiśle i dyrygenta Polskiego Zespołu Śpiewaczego „Hutník” w Trzyńcu.

Suchanek był także społecznikiem, działał – i częściowo nadal

...
Każdą koledę
traktuję jak modlitwę
w treści i melodii

Kilka ciekawostek z życia prof. Alojzego Suchanka

W różnych okresach życia prowadził na Zaozlu chóry „Przyjaźń” w Karwinie, „Ślę” w Stonawie, Chór Nauczycieli Polskich, Chór Męski „Gorol” w Jabłonkowie, PZŚ „Hutník” w Trzyńcu „Godulan-Ropica” w Trzyńcu.

Występował w roli dyrygenta na dziesiątkach prestiżowych koncertów i na wysokiej rangi festiwalach, m.in. na Festiwalu im. Leoša Janáčka w Hukwałdach, Międzynarodowych Spotkaniach Chórów Polonijnych w Polsce, w Praskich Dniach Śpiewu Chóralnego.

Długa i owocna była współpraca Alojzego Suchanka z Chórem Morawskich Nauczycieli (Pěvecké sdružení moravských učitelů). Dał z nim przeszło 450 koncertów, m.in. w Warszawie, Tallinie, Paryżu, a nawet w Malezji, Japonii, Kanadzie i USA.

działa – na niwie muzycznej Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego oraz stowarzyszenia „Ars Musica”. W różnych okresach był dyrygentem kilku polskich chórów na Zaozlu. Do dziś pracuje z „Godulanem-Ropica”.

– Człowiek przez całe życie rozwijał działalność, teraz przyszła pora, aby ją ograniczać – dzieli się refleksją nad herbatą w redakcji „Głosu”.

Domowe koledowanie

Z pola publicznych dokonaj przenosimy się w rozmowie w domowe zacisze. A że zbliżają się święta Bożego Narodzenia, pytam profesora o muzyczną opytam świąt w jego domu oraz ulubioną koledę.

– Koledy muszą być. A która jest moją ulubioną? Zaskoczyła mnie pani tym pytaniem. Wszystkie są piękne. Każdą koledę traktuję jak modlitwę w treści i melodii, to się na siebie nakłada. Teraz, po przeprowadce, nie mam już w domu pianina, tylko keyboard. I to na nim gram koledy. Albo puszczamy płytę z koledami, na przykład w wykonaniu „Śląska” czy „Hutnika” z Trzyńca, i razem z nimi śpiewamy – przybliży atmosferę domowych świąt.

Alojzy Suchanek jest przekonany, że muzyka wpłynęła na całe jego życie, a nawet na jego charakter.

– Życie prowadziło mnie przez muzykę. Muzyka jest dla mnie elementem leczniczym. Dzięki muzyce zupełnie zmieniłem swoje nastawienie do życia. Są sytuacje, gdy człowiek to czy owo denerwuje, polityka lub inne sprawy, i wtedy muzyka i śpiew działają kojąco, uspokajają. Pośpiewamy sobie i robi się przyjemnie.

Wychowałam się na scenie

W jej przypadku to było „do czterech razy sztuka”. Karolina Filipczyk, czwartoklasistka Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie, zdobyła w tegorocznej edycji konkursu recytatorskiego dla Polonii i Polaków z zagranicy „Kresy” Grand Prix oraz Nagrodę Publiczności. Po raz pierwszy na finał do Białegostoku pojechała w pierwszej klasie.

Beata Schönwald

Czy można powiedzieć, że ten podwójny sukces w finale to ukoronowanie twojego udziału w „Kresach”?
– Moja przygoda z „Kresami” rozpoczęła się trzy lata temu niejako za namową pani dyrektor Jabłonkowskiej podstawówki, do której uczęszczałam, oraz nauczyciela gimnazjum Władysława Kubięnia. Do Białegostoku pojechałyśmy wtedy z koleżanką, obie jako pierwszoklasistki. W drugiej klasie zakwalifikowałam się ponownie, ale nadal nie udało mi się zdobyć żadnej nagrody. Postanowiłam więc spróbować jeszcze raz z tym, że to już po raz ostatni, bo za rok matura i nie będę miała czasu na takie przyjemności. No i znów pojechałam na finał i wtedy zdobyłam drugie miejsce. To był dla mnie ogromny sukces. Byłam zachwycona.

Jednak wbrew postanowieniom raz jeszcze wystartowałaś w tym konkursie?

– W czwartej klasie pan Kubięń podsunął mi fajną prozę, w której tylko trochę pozmieniałam fragmenty, oraz zaproponował mi autorkę wiersza Ewę Lipską. To u niej znalazłam „Dom dziecka”, który recytowałam. To były mocne teksty, z którymi potrafiłam się utożsamiać i znaleźć w nich to, co chciałam przekazać słuchaczom. A ponieważ była chęć, znalazł się również czas. Z upływem lat wydaje mi się, że wcześniej nie zawsze rozumiałam do końca treści, które recytowałam, bo jeszcze nie dojrzałam do nich. Tym razem było jednak inaczej.

Uważasz, że interpretacja prozy przychodzi ci łatwiej od wiersza?

– Prozę chyba ogólnie jest łatwiej zrozumieć. Poezja jest zwykle trudniejsza, bardziej metaforyczna. Po raz pierwszy przygotowałam prozę w drugiej klasie i postanowiłam

dalej iść w tym kierunku, choć jak drugi utwór zawsze miałam wiersz. Trudno mi jednak ocenić, co ostatecznie lepiej mi wychodzi. W Białymstoku spotkałam się bowiem z opiniami, że komuś bardziej podobala się moja interpretacja poezji, o komuś innemu prozy.

Wspominałaś, że Władysław Kubięń podsuwa ci utwory. Czy również „podpowiada” ci, jak je zinterpretować?

– Zawsze mi bardzo pomagał i chyba największą zasługę w tym, jak recytuję, należy przypisać jemu. Przez całe te cztery lata zawsze był chętny, żeby się spotkać, ćwiczyć na przerwach, ale pomagał mi też mój tato, który również ma pewne doświadczenie na tym polu. W ub. roku konsultowałam się ponadto z Karolem Suszką.

Łatwo przychodzi ci występy przed publicznością?

• Karolina Filipczyk w tym roku szkolnym opuścił mury Polskiego Gimnazjum. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

– Ja praktycznie wychowałam się na scenie. Moi rodzice założyli zespół folklorystyczny „Zaolzi” i „Zaolzioczek” i od dwóch lat razem z nimi występowałam przed publicznością. Scena jest mi bliska – od czasu do czasu współpracuję z Teatrem Cieszyńskim. Tańczyłam w „Skrzypku na dachu” i miałam małą rolę w „Ożenku”, a teraz przygotowujemy się na uroczystość otwarcia teatru po remoncie. Nadal też tańczę w „Zaolziu”.

Kusi cię, żeby zostać aktorką?

– Myślałam o tym, ale w tym roku na pewno nie uda mi się już przygotować na egzaminy, bo odbędą się już niebawem. Po maturze będę więc zdawać na inne kierunki, a potem zobaczę, czy to był dobry wybór. Jeśli nie, to spróbuję dostać się na aktorstwo. Na razie zostawiam te sprawy otwarte.

Na zakończenie wróćmy jeszcze do finału w Białymstoku. Ci, którzy

mieli okazję w nim uczestniczyć, mówią o niepowtarzalnej atmosferze.

– Z całą pewnością mogę to potwierdzić, zwłaszcza że w ciągu tych kilku lat zdążyłam nawiązać tam wspólnie relacje zarówno z niektórymi recytatorami, jak i wolontariuszami z okolicznych szkół czy organizatorami. Finał „Kresów” w Białymstoku to zawsze bardzo intensywnie spędzony czas. Z jednej strony są ostatnie przygotowania na konkurs i sam jego finał, z drugiej przygotowanie do gali ogłoszenia wyników w dużej sali Teatru Lalek, na której cała grupa recytatorów wystawia spektakl. W tym roku trwał on 40 minut, a na jego wywieszenie mieliśmy półtora dnia. Jest więc bardzo intensywnie, za to doświadczenia są nie do przecenienia, bo pracujemy z profesjonalnymi reżyserami. To zupełnie inny świat i muszę przyznać, że żal mi go było opuszczać.

• Halina Klimsza podsumowała tegoroczną edycję „Tu się czyta”. Zdjęcie: BEATA SCHÖNWALD

również uwagę na to, że autorzy recenzji zauważali „głębsze pytania, a nie tylko akcję”, świetnie wypływały emocje oraz często wykazywali „bardzo dojrzałe spojrzenie”.
Polonistka Polskiego Gimnazjum Anita Czerwińska-Gamon przyznała, że do udziału w konkursie najtrudniej jest zmotywować uczniów klas pierwszych i drugich. Natomiast kiedy już się przekonają, że „ten konkurs nie gryzie”, w kolejnych klasach z chęcią piszą swoje recenzje. – W tym roku zastosowałam metodę trochę mocniejszej motywacji. Ponieważ akurat przerabialiśmy lek-

ture z gatunku „young adults”, wykonałam to i na zadanie domowe zadałam im napisanie recenzji. Autorów tych najlepszych namówiłam, by wysłali je na konkurs – zdradziła „Głosowi” nauczycielka.
– Zawsze mi się podoba, że młodzi są niesłuchanie kreatywni i to pokazywali ich recenzje. Natomiast trochę mi żal, że nie dotarła żadna praca na konkurs „Tu się tworzy”, a wiem, że młodzi potrafią robić ciekawe rzeczy – zauważyła Halina Klimsza, dodając, że obu konkursom towarzyszyły warsztaty medialne oraz twórczego pisania. (sch)

Koncerty, kiermasze... Wszystko w Adwencie

Okres Adwentu charakteryzuje się tym, że w naszym regionie mamy znakomitą okazję do uczestnictwa w wielu ciekawych wydarzeniach. Do takowych bez wątpienia należą koncerty czy kiermasze.

• „Collegium Iuvenum” pod batutą Leszka Kaliny. Zdjęcie: NORBERT DĄBKOWSKI

• Kolęda „Navidad” w języku hiszpańskim była miłym akcentem.

• W Błędowicach występy najmłodszych zawsze budzą wiele emocji.

• Na koniec wszyscy zebrani wspólnie zaśpiewali m.in. „Gore gwiazda”.

Norbert Dąbkowski

Wczwartek odbył się tradycyjny Koncert Świąteczny Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie. Muzycznie i poetycko swój talent pokazali m.in. uczniowie klas pierwszych.

Było słowo śpiewane i recytowane. Słyszeliśmy języki polski, czeski, angielski a nawet hiszpański. Muzycznie poruszano się od folkloru, przez popularne dźwięki, po brzmienie rocka.

– Wśród wykonawców jest wielu pierwszoklasistów, którzy w tym roku wnieśli ogromny potencjał – mówiła „Głosowi” Tatiana Kotula, odpowiedzialna za organizację koncertu. I faktycznie, z poezją zachwycały siostry Anna i Bogna Jiravskie. Muzycznie nie sposób pominąć

m.in. pełen energii śpiew Michała Smugały, który występował przy akompaniamencie świetnych muzyków, takich jak m.in. Anita Tomanowska, Anna Boehm, Filip Duspiwa czy Szymon Rudziński.

Z kolei w Hawierzowie-Błędowicach we wtorkowy wieczór tradycyjnie miał miejsce koncert świąteczny w tamtejszym kościele ewangelickim. Poprzedzony był kiermaszem, na którym można było nabyć najrozmaitsze ozdoby bożonarodzeniowe wykonane przez uczniów

miejscowej polskiej podstawówki. Impreza muzyczna odbyła się już po raz piąty.

– Wśród wykonawców pojawiają się nasi absolwenci, bracia Kolorzowie, jak również rodzice, a konkretnie Natalia Uher, która akompaniować będzie na organach swojej córce Zofii do kolędy „Mizerna cicha” – mówił „Głosowi” Tomasz Labudek, dyrektor błędowickiej szkoły.

Uczniowie dali popis swoich możliwości. Od przedszkolaków, którzy sympatycznie wykonali dwie kolędy,

„Mizerna cicha” i „A wczora z wieczora”, przez wszystkie klasy, aż po dziewiątoklasistów. Śpiewano w językach przede wszystkim polskim, ale również czeskim, a nawet po angielsku. Warto wspomnieć właśnie angielską piosenkę świąteczną „Jingle Bells Rock” w wykonaniu uczniów klasy 9. z akompaniamentem Martina Pastrňáka na gitarze.

Piękne wnętrza kościoła było także efektywnie oświetlone, co przyczyniło się do stworzenia odpowiedniej atmosfery. ▲

• Siostry Jiravskie wystąpiły ze słowem recytowanym.

• Michał Smugała z kapelą uraczył publiczność piosenką „Santa Claus”.

• „Małym Błędowianom” na instrumentach smyczkowych towarzyszyli bracia Adam i Andrzej Kolorzowie.

• Dyrektor błędowickiej szkoły Tomasz Labudek składa świąteczne życzenia wszystkim przybyłym.

Polski ponad granicami

W środę i czwartek na zamku w Pułtusku w głównej roli wystąpiła gwara. Projekt „Gwara łączy”, przygotowany przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, a współfinansowany przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego, przyciągnął do perełki nad Narwią Polaków z Republiki Czeskiej oraz Litwy. Swoje miejsce znalazły także Kurpie.

Tomasz Wolff

Dom Polonii, położony nad Narwią, w XV-wiecznym zamku, łączy historię z teraźniejszością. Tutaj każdy – jak reklamuje się to miejsce – znajdzie coś zarówno dla ciała, jak i ducha. Przede wszystkim jednak jest to miejsce, w którym bije serce polskości – to tutaj od lat przyjeżdżają Polacy z całego świata, żeby spotkać się, podyskutować, wymienić poglądami, przy okazji wyjazdów prywatnych, ale także różnego rodzaju forów.

– Ten projekt powstał z myślą o was. Po pierwsze, żeby nasi goście mogli pokazać różne gwary, po drugie, żeby udowodnić wam, że gwara to nie jest błąd, ale bogactwo języka polskiego – mówił do zgromadzonej młodzieży w sali Maneż Krzysztof Piekarski, członek Rady Krajowej Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. W rozmowie z „Głosem” dodał, że chodziło także o wykorzystanie niezwykłego potencjału, jaki tkwi w pułuskim zamku.

– To swoiste centrum polonijne. W pewnym momencie pojawiła się myśl, że skoro przyjeżdżają tutaj ludzie z całego świata, ze Wschodu i Zachodu, mówiący jednym językiem, choć często posługujący się gwarami, to warto by to było skonfrontować i poszukać wspólnego mianownika. Słowem, próbować znaleźć odpowiedź na pytanie, czy Polak z Zaolzia dogada się z Polakiem z Litwy – stwierdził Krzysztof Piekarski.

Nie ma wilka, jest zilk...

Szybko okazało się, że to pytanie retoryczne. Doskonale znany na Zaolziu Chrystian Heczko, członek kapeli „Lipka”, przywitał się w środę z młodymi widzami wierszem Władysława Młynka.

– Ej gróńcziki, ej gróńcziki, jako reżne ście chlebicki. W piekarszczoku wypykane, twardym palcem przeżegnane. Ej gróńcziki, ej gróńcziki, gdoś was pięknie wymalował, że przez cały długi żywot, w swoim sercu żech was chował – uniosło się nad Narwią.

Dużo większe problemy widownia miała ze zrozumieniem tego, co mówił Cezary Kuczyński, mieszkający na Kurpiach, prowadzący na Facebooku profil... ZKurpiSyn. Okazało się bowiem, że język kurpiowski trochę wymyka się doskonale znanym wszystkim ramom. – My nie mówimy sz, tylko s, więc szyszka to jest syska. Podobnie jest z cz. I chociaż jestem Czarek, to mi zawsze wychodzi Carek. Na głowę zakładamy capkę, a do tego salik. My, Kurpsie, nie znamy też litery ż – mówił energicznie Cezary, czym wywoływał salwy śmiechu na widowni.

– Jakie znanie słowa zaczynające się na literę ż? – pytał. – Żak, dobrze, czyli żak, a żaba to po naszymu żaba – kontynuował.

● Cezary Kuczyński, prowadzący na Facebooku profil... ZKurpiSyn, w kurpiowskim wydaniu.

Zabawne z naszego punktu widzenia są także łączenia spółgłosek z samogłoskami. Na przykład pi zamienia się na ps, dlatego też pies to psies. Podobnie rzecz ma się z połączeniem b oraz i. Bies to więc Bzies, a Białystok Bziałystok. A słyszał ktoś z państwa o zilk. Nie, to już tłumaczyć. Zilk to wilk, a ziewiorka to sympatyczne rude stworzenie uganiające się w parkach za orzechami.

Do Pułtuska przyjechała także Anna Adamowicz z Bujwidz w rejonie wileńskim.

– Ten projekt to przede wszystkim fajna okazja do spotkania z ciekawymi ludźmi. Wszystkie tego typu projekty traktuję z tego punktu widzenia. To jednocześnie duże wyzwanie zainteresować tym tematem tak duże grono młodych osób – przyznała. Jak dodała, najważniejsza, abstrahując od sposobu mówienia, jest tożsamość, czyli poczucie bycia Polakiem. – Był taki okres przed 30 laty na Litwie, że próbowano nam wmówić, że Polaków na Wileńszczyźnie nie ma, są tylko spolonizowani Litwini. I to był ich błąd, bo Polacy mają to do siebie, że jak im się coś próbuje wcisnąć na siłę, to następuje odzrotna reakcja. Dzięki Bogu. To poczucie tożsamości jest we mnie. Mogą mi wmawiać, że nie jestem Polką, ale to nic nie da. Jestem Polką i czuję się Polką – powiedziała pani Anna.

Z Wilna przyjechała skromna delegacja z Gimnazjum im. św. Jana Pawła II.

Język to środek porozumiewania się

W drugim dniu warsztatów do Pułtuska przyjechał wybitny polski językoznawca prof. Jerzy Bralczyk. Godzinną rozmowę z nim przeprowadził przed publicznością niżej podpisany. Pojawiły się pytania nie tylko o to, czy jest możliwy dialog gwar oraz jak to połączyć z literackim językiem polskim, ale na przykład o młodzieżowe słowo roku. Profesor zauważył, że większość ze słów, która znalazła się w finałowej piętnastce, ma obce pochodzenie. Nie zgodził się, na sugestie prowadzącego, żeby trochę „poszpnić”, bo to oznacza coś nie do końca legalnego i właściwego.

– W ogóle dialog jako taki ma pozytywne znaczenie. Dialog to jest pokazanie swoich myśli, ale bez rezygnacji z tego, co mówię, co myślę, żeby się porozumieć. Język to nie jest narzędzie komunikacji. To jest środek porozumiewania się. Służy nie tylko temu, że ja coś powiem, a ty to zrozumiesz, ale wymianie. A do jakiego stopnia możemy się porozumieć, świadczy także o naszym zdrowiu narodowym, psychicznym. Ostatnio coraz częściej mówi się o tym, że Polacy nie potrafią się porozumieć. A są to osoby,

● Chrystian Heczko porwał młodych widzów w podróż po Zaolziu.

● W czwartkowe przedpołudnie Tomasz Wolff poprowadził rozmowę z prof. Jerzym Bralczykiem. Zdjęcia: TOMASZ WOLFF, ARC

które mówią etnicznie tym samym językiem – mówił prof. Bralczyk.

Padło także pytanie o zmiany, które wejdą do języka polskiego od 1 stycznia 2026 roku. Od tego dnia na przykład mieszkaniec Cieszyna to będzie Cieszynianin, a nie cieszyinianin, jak do tej pory. Kiedy napiszemy o wypadku forda, to użyjemy wielkiej litery, a wybierając się na wydarzenie muzyczne udamy się na koncert chopinowski.

A jakie jest ulubione słowo pana profesora związane z Bożym Narodzeniem?

– Ładnym słowem jest kolęda, bo od razu chce się je zaśpiewać. Niedawno pytało mnie o to samo w programie telewizyjnym. Wtedy przyszło mi na myśl słowo „blask”. Wydaje się samo trochę błyszczące. Ale inne też są ładne – opowiadał z uśmiechem. Wywiad z prof. Jerzym Bralczykiem ukaże się w świątecznym „Głosie”. ▲

Organowy śpiew wiary braci Hławiczków

Muzycznym wyznaniem wiary protestanckich organistów Karola i Adama Hławiczków został poświęcony ostatni tegoroczny wykład Międzygeneracyjnego Uniwersytetu Regionalnego PZKO. Posiadał on wyjątkową wartość dodaną. Prelegentka Ewelina Bachul-Cienciąta po spotkaniu w salce Rady Kościelnej Śląskiego Kościoła Ewangelickiego Augsburgskiego Wyznania w Czeskim Cieszynie dała krótki koncert na kościelnych organach.

Beata Schönwald

Ewelina Bachul-Cienciąta jest asystentem w Instytucie Sztuk Muzycznych Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie. W swojej pracy naukowej i artystycznej zajmuje się m.in. twórczością organową i kameralną kompozytorów związanych ze Śląskiem Cieszyńskim. Jej wykład zatytułowany „Organowy śpiew wiary – muzyczna spuścizna Karola i Adama Hławiczków” przyciągnął liczne grono słuchaczy z obydwu brzegów Olzy.

Dom wypełniony muzyką i religią

Karol Hławiczka urodził się pod koniec XIX wieku, jego brat Adam na początku wieku XX. W muzyce organowej to był czas przemian, kiedy ten królewski instrument, dotąd funkcjonujący tylko w sferze sacrum, zaczynał się pojawiać również w sferze profanum, a także występować w zupełnie nowej roli, jaką było towarzyszenie projekcjom filmów niemych. Kompozytorzy zaś zaczęli się zwracać ku nowym, często awangardowym trendom, poszukując nowych środków wyrazu. – Z drugiej strony obserwujemy działania grupy twórców, którzy pozostają wierni tzw. muzyce tradycyjnej i świadomie kreują swoje utwory jako kontynuację tradycji dawnych mistrzów. Do tej drugiej grupy należeli bracia Karol i Adam Hławiczowie – zauważyła prelegentka, dodając, że chociaż stylistyka muzyki jednego i drugiego znacząco się różni, to charakterystyczną cechą dzieł obu braci jest zainteresowanie protestancką pieśnią religijną.

Nic w tym zresztą dziwnego, skoro Karol, najstarszy z pięciu synów, oraz Adam, najmłodszy z nich, wychowywali się w domu organisty, stojącym tuż koło kościoła Jezusowego w Cieszynie. Ich ojciec Andrzej, nauczyciel w Seminarium Nauczycielskim w Bobrku, profesor muzyki, dyrygent, organista i zbieracz pieśni pełnił w ich rodzinie rolę mentora intelektualnego, artystycznego i społecznikowskiego.

– Dom Hławiczków był wypełniony muzyką i religią. Wszystkimi swoim synom zdołał zaszcześcić miłość do muzyki. Razem stworzyli nawet kameralny zespół. Jednak tylko Adam i Karol stali się profesjonalistami w tej dziedzinie – zaznaczyła Bachul-Cienciąta.

Najstarszy syn

Urodzony w 1894 roku w Ustroniu Karol Hławiczka po maturze wyjechał najpierw na studia prawnicze

● Ewelina Bachul-Cienciąta opowiada o braciach Hławiczkach. Fot. BEATA SCHÖNWALD

do Wiednia. Przerwał je ze względu na tragiczną śmierć ojca, który został postrzelony przez chorego psychicznie studenta. Jako najstarszy syn musiał zająć się utrzymaniem rodziny. Objął więc po ojcu posadę organisty i został nauczycielem w seminarium. Zdał egzamin nauczycielski we Lwowie, a potem w Warszawie i Paryżu studiował muzykę. – Ale studiował też w Londynie i Rzymie, na co zawsze musiał najpierw zarobić. Prowadził więc również działalność publicystyczną – pisał i wydawał podręczniki. Jednym z nich był „Solfeż polski”, w którym przedstawił nowatorski sposób nauczania solfeżu, co stanowiło inspirację nawet dla naukowców z Wielkiej Brytanii. Fragment tej pracy został wydany nakładem Oxford University Press w latach 30. XX wieku – podkreśliła wykładowniczyni.

W 1931 roku najstarszy syn Andrzeja Hławiczki wyjechał do Warszawy, gdzie prowadził działalność koncertową i naukową oraz tworzył nowe programy nauczania śpiewu muzyką i religią. Wszystkimi swoim synom zdołał zaszcześcić miłość do muzyki. Razem stworzyli nawet kameralny zespół. Jednak tylko Adam i Karol stali się profesjonalistami w tej dziedzinie – zaznaczyła Bachul-Cienciąta.

Po II wojnie światowej Karol Hławiczka został wysiedlony z Polski

i zamieszkał na Zaolziu. W Czeskim Cieszynie założył chór „Harfa”, a w Trzcińcu chór „Lutnia”. Jednak już w latach 50. wrócił do Polski. Ponownie usiadł przy organach w kościele Jezusowym w Cieszynie, uczył w Państwowej Szkole Muzycznej, a także, już jako emeryt, podjął pracę wykładowcy w nowo utworzonym Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie.

Twórczość Karola Hławiczki obejmuje dzieła kameralne, orkiestrowe, solowe, a także opracowania pieśni ludowych. Z jego utworów organowych zachowały się do dziś tylko cztery. Jednak zdaniem Eweliny Bachul-Cienciąty, z pewnością było ich więcej.

Ciągnęło go do Boga i muzyki

Najmłodszy syn Andrzeja Hławiczki urodził się w 1908 roku w Cieszynie. Bardzo szybko zainteresował się kompozycją i improwizacją i był w tym bardzo sprawny. Od młodości ciągnęło go do Boga i muzyki. Po maturze wybrał studia teologiczne na Uniwersytecie Warszawskim i jednocześnie uczył się w konserwatorium muzycznym. Widząc jego talent, biskup skierował go na studia muzyczne do Lipska, miasta Jana Sebastiana Bacha. Jednak ten pobyt przerwał wybuch II wojny światowej. Wrócił więc do Warszawy i tam pozostał do 1945 roku, kiedy przejął parafię ewangelicką w Katowicach. Jego służba trwała tam aż do 1980 roku.

Chociaż obaj bracia mieli znakomite wykształcenie muzyczne, przejawem dbałości o poziom muzyki liturgicznej w kościołach w historii muzyki”.

– Twórczość Karola i Adama Hławiczków to świadoma kontynuacja tradycji Bacha i późniejszych kompozytorów przy jednoczesnym wprowadzaniu pierwiastka tradycji tego regionu, z którym byli związani – przekonywała asystentka na Uniwersytecie Śląskim.

W dziełach obu braci można znaleźć wiele nawiązań do muzyki romantycznej – u Karola do niemieckiej, aczkolwiek studiował we Francji, zaś u Adama do francuskiej, choć edukację muzyczną odbywał w Lipsku. Ewelina Bachul-Cienciąta wskazała jednak również na inne różnice. Karola utwory są dłuższe, mające wykorzystanie w liturgii – oceniła Bachul-Cienciąta.

Podobni, a jednak inni

Chociaż w szczegółach, i to często tych praktycznych, twórczość braci Karola i Adama Hławiczków się różni, ich rozumienie i podejście do muzyki organowej jest takie same. – Utwory religijne to główny temat ich całej twórczości, dzięki czemu u obu staje się ona swoistym wyznaniem wiary. Duch romantyzmu oraz melodia chorałowa są nadrzędnymi elementami, które kształtują narrację poszczególnych utworów. Tradycyjna estetyka i brak stosowania współczesnych, awangardowych technik kompozytorskich czy wykonawczych cechują dzieła obu braci – wymieniała prelegentka, dodając, że obaj kompozytorzy inspirowali

się zbiorem Jana Sebastiana Bacha, będącym „chyba najistotniejszym przejawem dbałości o poziom muzyki liturgicznej w kościołach w historii muzyki”.

– Twórczość Karola i Adama Hławiczków to świadoma kontynuacja tradycji Bacha i późniejszych kompozytorów przy jednoczesnym wprowadzaniu pierwiastka tradycji tego regionu, z którym byli związani – przekonywała asystentka na Uniwersytecie Śląskim.

W dziełach obu braci można znaleźć wiele nawiązań do muzyki romantycznej – u Karola do niemieckiej, aczkolwiek studiował we Francji, zaś u Adama do francuskiej, choć edukację muzyczną odbywał w Lipsku. Ewelina Bachul-Cienciąta wskazała jednak również na inne różnice. Karola utwory są dłuższe, mające wykorzystanie w liturgii – oceniła Bachul-Cienciąta.

Małą częścią tego, co skomponowali w czasie swojego życia Karol i Adam Hławiczowie, można było wysłuchać bezpośrednio po wykładzie w kościele ewangelickim na Niwach. W czasie koncertu organistka wykonała pięć utworów – dwa autorstwa starszego brata, a trzy napisane przez młodszego. ▲

OFERTA

PIŁKA NOŻNA – CHANCE LIGA: FC Banik Ostrawa – FK Pardubice (sob., 15.00), Bohemians 1905 – MFK Karwina (niedz., 13.00).
PIĘKA RĘCZNA – CHANCE EKSTRALIGA MĘŻCZYZN: HCB Karwina – Zubrzy (sob., 18.00).

W SKRÓCIE

PARY 1/4 PIŁKARSKIEGO PUCHARU POLSKI. W ćwierćfinale piłkarskiego Pucharu Polski dojdzie do dwóch meczów z udziałem rywali z ekstraklasy. Lech Poznań zagra z Górnikiem Zabrze, a GKS Katowice z Widzewem Łódź. W dwóch innych parach trzecioliowa Avia Świdnik podejmie Raków Częstochowa, a występujący również na czwartym poziomie Zawisza Bydgoszcz zmierzy się z rywalizującą szczebel wyżej Chojniczanką Chojnice. Losowanie odbyło się w środę w Warszawie.

EWA PAJOR Z BRAMKĄ W LM. Piłkarka reprezentacji Polski Ewa Pajor zdobyła bramkę dla Barcelony w wygranym 3:1 (1:0) meczu u siebie z Benficą Lizbona w 5. kolejce Ligi Mistrzyń. Hiszpański zespół prowadzi w tabeli.

DWA ZWYCIĘSTWA W SIATKARSKIEJ LM. Dwa zwycięstwa odniosły w środę polskie zespoły w 1. kolejce Ligi Mistrzów siatkarki. W grupie D Aluron CMC Warta Zawiercie wygrał w Sosnowcu z Asseco Resovia Rzeszów 3:1 (32:34, 25:22, 25:16, 25:20), a w grupie E PGE Projekt Warszawa pokonał u siebie belgijski Volley Haasrode Leuven 3:0 (25:17, 25:17, 25:20).

CZWORO POLAKÓW NA IGRZYSKACH W SHORT TRACKU. Reprezentanci Polski w short tracku wywalczyli sześć indywidualnych kwalifikacji olimpijskich oraz w sztafecie mieszanej – poinformował Polski Związek Łyżwiarstwa Szybkiego. To oznacza, że w igrzyskach w Mediolanie wystartują tylko dwie zawodniczki i dwóch zawodników. Kwalifikacje olimpijskie odbywały się podczas zawodów World Tour: dwóch w Montrealu oraz w Gdańsku i Dordrechcie.

MESSI NAJLEPSZYM PIŁKARZEM ZA OCEANEM. Lionel Messi, który pomógł drużynie Interu Miami zdobyć pierwszy w historii klubu tytuł mistrzowski w lidze MLS, został uznany za najlepszego piłkarza minionego sezonu. Doświadczony Argentyńczyk jako pierwszy otrzymał to wyróżnienie w dwóch kolejnych latach.

(jb, PAP)

Piękne emocje na kortach w Pułtusku

Blisko 50 zawodników z dziesięciu krajów stanęło w tym tygodniu do walki w zimowej edycji Polonijnego Turnieju w Tenisie Stołowym, który od 6 do 11 grudnia został rozegrany na kortach w Pułtusku. W sercu Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, organizatora imprezy, nie zabrakło też tenisowej ekipy reprezentującej barwy Polaków w Republice Czeskiej, startującej pod szyldem PTTS „Beskid Śląski”.

● Złoty medal zdobył m.in. Adam Kujawa (drugi z prawej) w zaciętej rywalizacji debia. Zdjęcia: ARC i PAJ

Janusz Bittmar

Zaolziańska grupa tenisistów nie pozostała bez przygodki. Pojechała do Pułtusa przygotowana, po rzetelnych treningach i z nadzieją, że w zaciętej walce uda się wygrać jakiś medal dla Zaolzia. – Zaprośiliśmy polonijne tenisistki i tenisistów, którzy ukończyli 16 lat i posiadają umiejętności gry nie mniejsze niż zgodne z oceną 3.0 w skali NTRP (National Tennis Rating Program) – poinformowali organizatorzy ze Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

W mocnej stawce nasi zawodnicy nie sprzedali tanio skóry, potwier-

dżając, że tenis cieszy się na Zaolziu niesłabnącą popularnością, o czym świadczą m.in. regularne edycje Polonijnych Halowych Mistrzostw Świata organizowane w kwietniu w hali Vitality w Wędrynie przez PTTS „Beskid Śląski”.

Na najwyższym stopniu podium stanęli w Pułtusku Adam Kujawa i Jolanta Śleszarowa. Kujawa w parze z Aleksandrem Szlempą radowali się ze zwycięstwa w grze podwójnej, zaś Śleszarowa wygrała rywalizację w singlu. Zdobyliśmy też inne cenne kruszce – w singlu kobiet srebro wywalczyła Karin Farna, a w grze pojedynczej mężczyzn po brąz sięgnął Adam Kujawa.

Organizatorzy przyznali też medale pocieszenia – brązowy otrzymał Bogdan Piwko, który też regu-

● Na korcie srebna medalistka Karin Farna.

WYNIKI TURNIEJU W PUŁTUSKU

Mężczyźni do lat 49

1. Aleksander Szlempa, 2. Rafat Czech, 3. Adam Kujawa, Aleksander Zarecki

Mężczyźni powyżej 49 lat

1. Jarosław Łuciński, 2. Włodzimierz Siudek, 3. Józef Czarnik, Arkadiusz Trojan

Kobiety

1. Jolanta Śleszarowa, 2. Karin Farna, 3. Ewelina Grabowska

Debel

1. Aleksander Szlempa/Adam Kujawa, 2. Erwin Szutkiewicz/Józef Katkowski,

3. Piotr Michalski/Włodzimierz Siudek

Nagroda pocieszenia

1. Erwin Szutkiewicz, 2. Tadeusz Zerkowski, 3. Bogdan Piwko

larnie uczestniczy w sportowych imprezach organizowanych przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, w tym letniej i zimowej edycji polonijnych igrzysk. Przypominamy, że

najbliższe Letnie Światowe Igrzyska Polonijne mają się odbyć na przełomie lipca i sierpnia w Gdyni, o szczegółach będziemy oczywiście informowali na łamach „Głosu”. ◀

Tenis stołowy na »tak«

● Zacięta rywalizacja była znakiem rozpoznawczym tego turnieju. Zdjęcia: ARC

W hali Maja w Wędrynie rozegrano w niedzielę turniej w tenisie stołowym organizowany przy współpracy z gminą Wędryna. Głównym organizatorem wydarzenia była sekcja sportowa PTTS „Beskid Śląski”.

– W tym turnieju mógł zagrać każdy, zawody były przeznaczone właśnie dla pasjonatów ping ponga – powiedział „Głosowi” Arnold Sikora, wiceprezes PTTS „Beskid Śląski”. Sport, który na Zaolziu cieszył się ogromną popularnością od zawsze, zwałił do Wędryny

● Nie mogło zabraknąć wspólnego, pamiątkowego zdjęcia.

dużą grupę zawodników. Wprawdzie liczył się sam udział i frajda ze spotkaniami ze znajomymi, ale po zaciętej rywalizacji można było wynioskować, że również aspekt sportowy miał w tym turnieju ważne znaczenie.

(jb)

WYNIKI

Kat I (ur. 1976-2001): 1. Kroczek,

2. Svoboda, 3. Goryl

Kat. II (1961-1966): 1. Palkoci,

2. Kavan, 3. Ondraszek

Kat. III (1946-1958): 1. Sikora,

2. Galetka, 3. Svoboda

Krzysztof Łęcki

pre-teksty i kon-teksty /396/

»Tym bardziej«, czyli czytajcie zbiory felietonów

Tym bardziej? To nie tylko pytanie. Bo także odpowiedź brzmi – tym bardziej! Co niby – tym bardziej? O co w ogóle tu chodzi? Zaczniemy od początku...

Lata temu w dużej, blisko dwustuosobowej, wypełnionej po brzegi sali, prowadziłem spotkanie ze Stanisławem Tymem – aktorem, reżyserem i – na końcu, ale nie najmniej ważne – felietonistą. W pewnym momencie zapytałem niezapomnianego „Ryśka” („Bo wszystkie Ryśki to fajne chłopcy”), co się przydarzyło ostatnio „temu Misiu”. Na co jakiś starszy wiekiem prymus z widowni wstał i z wyraźnym niesmakiem mnie poprawił – „nie mówi się temu Misiu, tylko temu Misiowi”. No cóż, sposób w jaki spojrzął na mnie wówczas Stanisław Tym – naprawdę niezapomniany. Ale – pan Stanisław z niejednego pieca chleb jadł – więc, pewnie, by pozostać w klimacie („taki mamy klimat”) spotkania, zaskoczył mnie postawioną ni z tego, ni z owego zagadką. Opowiedział mianowicie krótką historyjkę – i zakończył ją pytaniem: co też w opowiadce tej się powtarza? „Tym bardziej!” – odpowiedziałem. „Co – tym bardziej?” – zapytał „Miś”. „No, Tym bardziej!” – powtórzyłem z przekonaniem, bo w historyjce jak refren powtarzał się zwrot „tym bardziej”. Nawiązywał on wprost (czy przypadkowo?) do nazwiska mojego interlokutora. Tym miał minę mocno zdziwionego moją odpowiedzią. Albo też – zaskoczenie udanie grającego. No cóż – wszyscy co nieraz lubimy się pośmiać, więc widząc takiego „Misia” cała sala utonąła w śmiechu.

Fot. ARC

strata, ale wreszcie – o gustach się nie dyskutuje.

Kiedy czytałem zebrane felietony Stanisława Tyma, nie odnosiłem wrażenia, że są monotonne. Ale jednocześnie w czasie lektury nasunął mi się na myśl nieco inny problem pisarski: jak ważny jest pretekst napisania felietonu i – nade wszystkim – kontekst jego lektury. I w tym właśnie kontekście (sic!) pomyślałem sobie, że dwa słowa zdawać się mogą komuś (na przykład mnie) dominantą zamieszczonych w tomie „Tym bardziej” – zwykle błyskotliwie sformułowanych – uwag. Że interesująco byłoby przeczytać na nowo felietony Tyma właśnie przez ich pryzmat. Te dwa słowa to „refren” i „bardziej”. Może się to wydać komuś (ale nie mnie) paradoksalne, ale nie są to słowa, które w tekstach Tyma nachalnie występują. Zdały mi się po prostu nie tyle najlepiej charakteryzować sztukę pisarską autora, co moje czytelnicze wrażenia.

Otóż wiele uwag filmowego „Misia”, kiedy tylko wyjąć je z ram dającego się opisać datami kontekstu, zdaje się zmieniać sens na przeciwny. Ot, weźmy taki oto fragment – „Taka Komisja Wenecka na przykład żąda przestrzegania prawa w Polsce”. Koniec kropka. Kropka? Ależ – nie. Oto – pisze Tym – w jej skład polski rząd proponuje włączyć takie postaci, jak na przykład profesor znany z opinii, że „Trybunał Konstytucyjny nie może orzekać, bo rządowna (w tym miejscu – nazwa partii rządzącej) ustawa mu tego zabrania”. Trochę to może wydać się pokretnie i niezrozumiałe, ale wystarczy podać datę publikacji („Polityka” nr 46, 13. 4. 2016, „Tym bardziej”, s. 64) i wszystko stanie się z pewnością jaśniejsze. I dalej – z tą samą – co dana przed chwi-

lą – uwaga. „Posłowie opozycji wchodzą na mównicę nie po to, by przemawiać, ale by główny klawisz odebrał im głos i pozabawił części wynagrodzenia”. (s.122). Mógłbym wiele jeszcze takich fragmentów z felietonów Tyma przytaczać. Zamiast tego jednak – to już na koniec – jeszcze jedna uwaga Tyma (felieton „Wojskowy z wężykiem” – „Polityka” nr 23, 7. 6. 2017; „Tym bardziej”, s. 92): „Przeciwko Europie prowadzona jest wojna (...) I dodał: Polska musi odbudowywać swoje siły zbrojne. Jak to rozbudowywać? Jeszcze bardziej?”. Po latach okazuje się, i to, że siły zbrojne trzeba „rozbudowywać” i to – „jeszcze bardziej”...

No cóż, czyżby mocne przekonanie księdza Kitowicza miało obowiązywać po wsze czasy: „Lubo nie masz nic nowego pod słońcem, jako powiedział Salomon, jednakowoż rzeczy na świecie, odmieaniając się ustawicznie według przypisanego im od Stwórcy prawa i za kolejną jedne po drugich następując, nowymi być się zdają, chociaż już dawniej były” (Jędrzej Kitowicz, „Opis obyczajów za panowania Augusta III”). Właśnie jakiś może nieco mniej uważny czytelnik/czytelniczka mojego tekstu mógłby pomyśleć, że szło mi w nim o to, że felietony Stanisława Tyma, stawiane w nich diagnozy i przynajmniej część prognoz pozostaje w jakiś sposób niezależna od sytuacji politycznej w Polsce, Europie i na całym dalszym świecie. Zatem – po prostu, powtórzę – rzeczywiście „nic nowego”?

Pozwolę sobie do diagnozy „nic nowego” dołożyć (dla rymu) – taka diagnoza to nic bardziej błędne.

Bo wszystko jest dzisiaj mniej więcej takie samo, to prawda, ale – jednocześnie – jest znacznie, znacznie „bardziej”. I nie idzie tylko o bardziej rozbudowane – czy intensywnie rozbudowywane – polskie (europejskie) siły zbrojne.

PS

Przy okazji krótkiej refleksji nad zbiorem 100 felietonów Stanisława

Tyma polecam książkę złożoną ze 100 moich felietonów. Wybrałem je z prawie czterystu, opublikowanych w „Głosie” w latach 2018-2025. Mój zestaw tekstów nosi tytuł „Bricolage. Zapiski rezonera”; na ładach księgarskich (i w Internecie) pojawił się jesienią 2025 roku (staniem Wydawnictwa Naukowego „Śląsk”). Do lektury wydanych pod jedną okładką moich „zapiszków rezonera” – a jakże – zachęcam. ◀

REKLAMA

WRESZCIE W DOMU.
ŻYCZYMY WESOŁYCH ŚWIĄT!

Program, bilety i karty podarunkowe dostępne są na www.tdivadlo.cz

Makłowicz w podróży. Podróż 33. Zanzibar

Niedziela 14 grudnia, godz. 11.25

PIĄTEK 12 GRUDNIA

6.05 Panorama **6.35** Magiczne Podhale z Sebastianem Karpielem-Bulecką **7.00** Makłowicz w podróży. Podróż 33. Zanzibar **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Polskie szlaki północy (mag.) **12.00** Serwis Info **12.10** M jak miłość (s.) **13.00** M jak miłość (s.) **13.50** Polonia 24 Tygodnik **14.25** Tamte lata, tamte dni. Tadeusz Rolke (mag.) **15.00** Serwis Info **15.10** Wszystko przed nami (s.) **15.40** Zaginione - odnalezione. Teodor Axentowicz **16.00** Profesor Michałowski. Droga do Faras **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Rączka gotuje **18.45** Panorama **19.10** Przystanek Ameryka **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Na dobre i na złe (s.) **21.15** Na sygnale (s.) **22.10** 07 zgłoś się (s.). **23.15** Panorama **23.45** N jak Neo-Nówka.

SOBOTA 13 GRUDNIA

6.05 Panorama **6.35** Giganci nauki. Polskie gady i płazy (teleturniej) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Studio w kontakcie **12.00** Tajemnica Sagali. Magiczny kamień **13.05** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka (mag.) **13.35** Na dobre i na złe (s.) **14.30** Na sygnale (s.) **15.25** Okrasa łamie przepisy. Niezwykłe grzybowiczki **16.00** Kulturalni PL **17.00** 23. Konkurs Piosenki Eurowizji dla Dzieci 2025 **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Zawrócony (komediodramat) **21.50** Stawka większa niż życie (s.) **22.55** Anna Wyszkoni na dobry wieczór **23.50** Kabaretowe Naj. Miłość.

NIEDZIELA 14 GRUDNIA

6.05 Panorama **6.35** Rodzinka.pl (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **10.55** Moda na język polski. Jaki jest nasz język polski **11.25** Makłowicz w podróży. Podróż 33. Zanzibar **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.55** Słowo na niedzielę. To on czy nie on? **13.00** Transmisja mszy świętej **14.15** Tarapaty (film przygodowy) **15.40** Zakochaj się w Polsce. Kraków nowoczesny **16.10** M jak miłość (s.) **17.00** Teleexpress **17.25** M jak miłość (s.) **18.15** Do śmiechu! **18.30** Szansa na sukces. Opolo 2026. Raz, Dwa, Trzy **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Matylda (s.) **21.20** Z gwiazdą przez świat. Krystyna Mazurówna (mag.) **22.15** Porady na zdrady (komedia romantyczna).

PONIEDZIAŁEK 15 GRUDNIA

6.05 Panorama **6.35** Joannici **7.00** Rosół polski (mag.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Przystanek Ameryka **12.00** Serwis Info **12.10** Osiecka (s.) **13.00** Rodzinka.pl (s.) **14.00** Kulturalni PL **15.00** Serwis Info **15.10** Kiedyś to było... **15.40** Wynalazki na medal (mag.) **16.00** Zaraz wracam (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50**

Teleexpress Extra **18.15** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **18.45** Panorama **19.10** Polacy, którzy zmienili świat medycyny. Maria Siemionow **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Czas honoru 4 (s.) **22.10** Wodecki Twist - Nikt nie opowiada tak jak Ty (koncert) **23.00** Polacy świata. Hanna Hirszfeldowa **23.10** Panorama **23.40** Kod bezpieczeństwa (mag.).

WTOREK 16 GRUDNIA

6.05 Panorama **6.35** Pożyteczni. pl **7.00** Rączka gotuje **7.30** Pytanie na śniadanie **12.00** Serwis Info **12.10** Zawrócony (komediodramat) **13.30** Historia Polski według Kabaretu Moralnego Niepokoju **14.00** Kod bezpieczeństwa (mag.) **14.30** Moda na język polski. Jarosław i polskie imiona (mag.) **15.00** Serwis Info **15.10** Historia kuchni polskiej. Lucyna Čwierczakiewiczowa (mag.) **16.00** Zaraz wracam (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** „Ziemia obiecana” - 50 lat później **18.35** Polacy światu. Michał Woysym-Antoniewicz **18.45** Panorama **19.10** Wschód **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Ojciec Mateusz 30 (s.) **22.10** Nasz premier. Tadeusz Mazowiecki **23.10** Panorama **23.40** 62. KFPP w Opolu - Premiery.

ŚRODA 17 GRUDNIA

6.05 Panorama **6.35** Perły Bałtyku. Wiślana ostoja ptaków **7.00** Okrasa łamie przepisy. Niezwykłe grzybowiczki **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Wschód **12.00** Serwis Info **12.10** Ojciec Mateusz 30 (s.) **13.50** Polacy światu. Hanna Hirszfeldowa **14.00** Taksówkarz - cichy bohater grudnia **15.00** Serwis Info **15.10** Łabędz niemy **15.40** Turystyczna jazda (mag.) **16.00** Zaraz wracam (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Rosół polski (mag.) **18.45** Panorama **19.10** Kierunek Zachód (mag.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Za marzenia 2 (s.) **22.15** Studio w kontakcie **23.10** Panorama **23.40** Magazyn Ekspresu Reporterów.

CZWARTEK 18 GRUDNIA

6.05 Panorama **6.35** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **7.00** Górna półka smaku (mag.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Kierunek Zachód (mag.) **12.00** Serwis Info **12.10** Za marzenia 2 (s.) **13.55** Studio w kontakcie **14.40** Nad Niemnem. Za wschodnią granicą **15.00** Serwis Info **15.10** Wodecki Twist - Nikt nie opowiada tak jak Ty **16.00** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Makłowicz w podróży. Podróż 33. Zanzibar **18.45** Panorama **19.10** Wilnoteka **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Krucjata. Prawo serii (s.) **22.15** Polonia 24 Tygodnik **22.50** Top 3 Marka Sierockiego. Zdzisława Sośnicka **23.10** Panorama **23.40** Wędrowcy Karkonoszy.

»Polak Roku 2025«. Rozmowa z Agnieszką Skinder

– Ta nominacja jest dla mnie szczególnie droga także dlatego, że organizatorem plebiscytu jest „Kurier Wileński”. Moja mama poświęciła tej redakcji całe swoje zawodowe życie” – mówi Agnieszka Skinder, kandydatka do tytułu „Polak Roku 2025” w Plebiscycie Czytelników „Kuriera Wileńskiego”.

● W wielokulturowej telewizji BMTV Agnieszka Skinder prowadzi programy o kulturze i losach Polaków na Litwie. Fot. ARC

Jak odebrała pani nominację do tytułu „Polaka Roku”?

– Była dla mnie ogromnym zaskoczeniem. Szczególnie uważam, że w naszym polskim środowisku jest wiele osób o znacznie większych zasługach niż moje. Tym bardziej dziękuję za to, że ktoś dostrzegł moją działalność artystyczną czy społeczną.

Znamy panią przede wszystkim jako wieloletnią chorzystkę oraz konferansjerkę Polskiego Zespołu Artystycznego „Wilii”. Czym się zajmuje pani zawodowo?

– Na co dzień pracuję w marketingu – w dużej spółce ubezpieczeniowej. Równolegle rozwijam swoją działalność medialną: w wielokulturowej telewizji BMTV prowadzę programy o kulturze i losach Polaków na Litwie, a od czasu do czasu publikuję artykuły w „Kurierze Wileńskim”.

Podobno postanowiła pani odejść z „Wilii”. To była trudna decyzja?
– Bardzo trudna. Do „Wilii” trafiłam w 1991 r., jeszcze jako uczennica Gimnazjum im. Adama Mickiewicza. W międzyczasie miałam, co prawda, kilkuletnią przerwę, ale łącznie spędziłam w zespole ponad trzy dekady – jako chorzystka i przez ponad 20 lat jako konferansjerka. Odchodzę jednak w momencie pięknym, kiedy zespół znajduje się w doskonałej formie. Towarzyszą mi w tym dobre serdeczne przyjaciółki, solistki: Mał-

gorzata Nausewicz i Krystyna Malinowska. Chciałabym przy tej okazji podkreślić ogromną rolę dzisiejszego kierownictwa „Wilii”. „Wilii” to również tradycja rodzinna. Moja mama śpiewała w zespole jeszcze pod koniec lat 50. i na początku lat 60., później ja, a dziś występuje w „Wilii” również moja córka, przez pewien czas w zespole śpiewała też moja siostrzenica. Córka studiuje w Warszawie i nie może być na każdej próbie, ale zawsze przyjeżdża na najważniejsze koncerty. Wierzę, że ta piękna tradycja będzie nadal trwała.

W telewizji BMTV prowadzi pani program „Dialogi Wileńskie”. Co najbardziej fascynuje w pracy telewizyjnej?

– Zdecydowanie – ludzie i ich historie. Wybieram tematy, które interesują mnie samą, dlatego każda rozmowa jest dla mnie fascynująca i osobista. W ostatnich miesiącach dużo miejsca poświęciłam „Wilii” i bardzo się cieszę, że te programy zostały tak ciepło przyjęte. Czasem żałuję, że nie dało się zaprosić wszystkich zasłużonych osób... Nieestety media mają swoje ograniczenia. Praca w telewizji daje mi emocje bardzo podobne do sceny – bezpośredni kontakt z drugim człowiekiem, z widzami, z jego reakcjami.

Jakie ma pani pasje w życiu?
– Śpiew, działalność w zespole zawsze były moją pasją. Ale Kocham

też długie spacery, podróże, spotkania z przyjaciółmi, kino i książki. Lubię się rozwijać i uczyć – ukończyłam kurs przewodnika po Wilnie i od czasu do czasu oprowadzam grupy turystów. Bardzo Kocham nasze miasto i czerpię ogromną radość z dzielenia się jego historią. Niedawno ukończyłam również studia katechetyczno-teologiczne na Uniwersytecie Białostockim. Poznawanie nowych obszarów wiedzy to coś, co naprawdę mnie pasjonuje.

Plany na najbliższą przyszłość?

– Jest takie przysłowie, że: „Człowiek planuje, Pan Bóg się śmieje”. W mojej pracy korporacyjnej w najbliższym czasie szykują się duże zmiany związane z przejściem firmy przez nowego właściciela. To otwiera nowe możliwości, ale też niepewność. Prywatnie – nie wybiegam daleko w przyszłość. Żyję bardzo intensywnie, więc chcę przede wszystkim dbać o równowagę, zdrowie i ludzi, którzy są obok mnie. Jeśli chodzi o pracę dziennikarską – chciałabym nadal tworzyć programy, dokumentować ludzi i ich historie, bo czuję, że to ma sens. Wszystkim życzę zaś przede wszystkim pokoju. Tego światowego i tego w sercu. Życzę, abyśmy mieli czas dla tych, których Kochamy i aby nie brakowało nam takich ludzi obok. Życzę zdrowia, wdzięczności i pięknych niespodzianek od życia.

„Kurier Wileński”/LITWA

INFORMATOR

Zgłoś na konkurs swoje ciasteczka

Zamek Cieszyn zaprasza ponownie na jeden z najładniejszych konkursów. W najbliższą niedzielę odbędzie się 19. edycja konkursu na najlepsze tradycyjne ciasteczka cieszyńskie. To dobra propozycja dla wszystkich pań i panów, którzy na Święta Bożego Narodzenia szykują te smakołyki.

W rywalizacji mogą startować osoby, które skończyły 16 lat. Miej-

sce zamieszkania nie gra roli, dlatego na konkurs mogą zgłaszać swoje świąteczne wypieki również Zaolziaacy.

Zestawy ciasteczek przygotowanych wg tradycyjnych cieszyńskich przepisów należy dostarczyć do Transgranicznego Centrum Informacji Turystycznej (obok repliki tramwaju) 14 bm. w godz. 10.00-13.00. Ogłoszenie wyników nastąpi tego samego dnia o godz. 16.00 w Oranżerii Zamku Cieszyn.

Jury konkursowe będzie oceniać ich zgodność z tradycją, estetykę i staranność wykonania, bogactwo form, smak oraz sposób podania.

Za zajęcie 1. miejsca zostanie przyznana nagroda pieniężna, dla 2. miejsca przewidziano zestaw porcelany Bogucice, a dla 3. prezent niespodziankę. Przed konkursem warto zapoznać się z jego regulaminem dostępnym na stronie: www.zamekcieszyn.pl.

(sch)

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ĆT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ĆT2, niedziela od godz. 19.30. **POLSKIE AUDYCJE:** po-pt. godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzynieć 105,3 MHz. **RADIO KATOWICE:** „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Macierz Szkolna oraz MK PZKO zapraszają na Błędowski Bal 24 stycznia 2026 do Domu PZKO. Do tańca gra DJ Bartnicki, w programie wystąpi ZR „Błędowice”. Bilety w cenie 490 koron do zamówienia i sprzedaży w Domu PZKO w poniedziałek w godz. 15.00-16.00 oraz czwartki w godz. 15.00-16.00, tel. 602 529 546 oraz w polskiej szkole w dni robocze w godz. 7.00-10.00, 14.00-15.00, tel. 739 652 677. **CZ. CIESZYN** – Zapraszamy na Konwent Prezesów, który odbędzie się 17 grudnia w Centrum Polskim KP w budynku ZG PZKO przy ul. Strzelniczej. Rejestracja od godz. 16.00, początek o godz. 16.30. **GRÓDEK** – W niedzielę 14 grudnia w godzinach 9.00-12.00 odbędzie się 6. edycja kiermaszu książki używanej w Domu PZKO. Na kiermaszu będzie można zakupić tytuły w języku polskim i czeskim, w symbolicznej cenie. W ofercie mnożstwo książek dla dzieci w bardzo dobrym stanie, young adult dla młodzieży, kryminały, romanse, książki podróżnicze, regionalne itd. Zapraszamy także na pyszną kawę lub herbatę i coś słodkiego. **KARWINA-FRYSZTAT** – Zarząd MK PZKO zaprasza wszystkich członków i sympatyków na tradycyjną wigilię, która odbędzie się 13 grudnia od godz. 15.00 w Domu Polskim. **KARWINA-NOWE MIASTO** – MK PZKO zaprasza 14 grudnia o godz. 15.00 do Klubu Seniora „Archa” na tradycyjne przedświąteczne spotkanie klubowe. W programie kulturalnym wystąpi aktor Jan Szymik. **KŁUB 99** – Spotyka się we wtorek 16 grudnia o godz. 11.00 w restauracji

Ośrodka Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie. **KOCOBĘDZ I LIGOTA** – MK PZKO zapraszają na Kosmiczny Bal, który odbędzie się w sobotę 17 stycznia 2026 roku w Domu Kultury w Kocobędzu. Rozpoczynamy o godz. 19.30, do tańca będzie przygrywać Dr. Ong oraz kapela ludowa. Bilety w cenie 550 koron włącznie z kolacją do nabycia pod nr. 725 517 212, 725 006 151. **PIOTROWICE K. KARWINY** – MK PZKO i diecezja ostrawsko-opawska zapraszają 14 grudnia o godz. 15.00 na prelekcję „P. Ludvík Sobek – proboszcz w Piotrowicach, frysztacki dziekan i męczennik” do Domu PZKO.

KONCERTY

HAWIERZÓW-SUCHA – Zapraszamy na koncert chóru PZKO „Stonawa”, który odbędzie się w niedzielę 14 grudnia o godz. 8.45 w ramach nabożeństwa w kościele ewangelickim w Hawierzowie-Suchej. **KARWINA** – Zapraszamy na koncert chóru PZKO „Lira”, który odbędzie się w niedzielę 14 grudnia o godz. 9.00 w ramach nabożeństwa w kościele ewangelickim w Karwinie-Fryszcie.

TRZYNIEC – Polski Zespół Śpiewaczy „Hutnik” zaprasza na Koncert Świąteczny w sobotę 13 grudnia o godz. 16.00 do Domu Kultury „Trisia” (foyer teatru). Gościem koncertu będzie Orkiestra Zamkowa. Oba zespoły dyryguje Tomáš Konderla. ▲ Parafia Luterska Kościoła Ewang. A.W. w Trzyniecu zaprasza na tradycyjny wieczór kolęd w niedzielę 14 grudnia o godz. 16.00 do kościoła ewangelickiego. Wykonawcy: Lutheran Chorus Trzynieć i orkiestra kameralna: dyrygent Halina Veit Podola, zespół „Uśmiech” oraz zespół wokalny „Queenet” z PSP im. W. Świątkowskiej w Wędryni.

OFERTY

MAŁOWANIE I CZYSZCZENIE DACHÓW /dachówki i blachy/ płotów, elewacji i inne. Tel. 732 383 700. Balicki. Przyjmuję zamówienia na rok 2026. GŁ-593

ŻYCZENIA

Dziś, 12 grudnia 2025, obchodzi swój znaczny jubileusz 90. urodzin

pani WANDA SZOTKOWA
z Olbrachć

Kochana Wandziu, ślemy Ci tą drogą najlepsze życzenia. Przede wszystkim dobrego zdrowia, pogody ducha, błogosławieństwa Bożego oraz – i to przede wszystkim – życzliwych i empatycznych Twoich aktualnych opiekunów. Z całego serca życzy Zośka z rodziną. GŁ-621

Dnia 13 grudnia 2025 obchodzi swój znaczny jubileusz życiowy

pan ALFRED LOTTER
z Suchej Górnej

Wiele zdrowia, szczęścia, błogosławieństwa Bożego i 100 lat życzą żona Jadzia, córki Danka i Beata z mężami, wnuki Ewa, Julian, Weronika i Krystyna z mężami, Michał z żoną oraz prawnuki Marketka z Janikiem, Maciuś z Adelką i Cirilka. GŁ-626

WSPOMNIENIA

*Są w życiu chwile, które w pamięci zostają
I choć czas przemija, one nie mijają.*
Dnia 10 grudnia minęła 4. rocznica śmierci naszej Mamy, Babci i Prababci

śp. HELENY KAPUSTKI
z Lesznej Górnej

Z kolei 18 grudnia obchodziłaby 100. urodziny. O chwilę wspomnień i modlitwę proszą córki i zięć z rodzinami. GŁ-625

NEKROLOGI

Wyrazy głębokiego współczucia Najbliższym z powodu śmierci długoletniej członkini i jednej z założycieli naszego MK PZKO w r. 1947

śp. STEFANII CHLEBEK

składa MK PZKO w Trzyniecu-Lyżbicach/Wsi. GŁ-623

Wyrazy głębokiego współczucia najbliższym z powodu śmierci

śp. MARII MATUSZYŃSKIEJ

składa w imieniu pracowników nowomiejskiej i frysztańskiej szkoły podstawowej Dyrekcja Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Karwinie-Fryszcie. GŁ-623

REKLAMA

Znajdź nas na YouTube

**Dachy – remonty,
dachy płaskie, kominy,
balkony, tarasy
Tel. +48 601 532 642**

GŁ-592

Znajdź nas na X-ie

PROGRAM TV

PIĄTEK 12 GRUDNIA

TVP 1

6.15 Akacjaowa 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Agape blisko Ciebie **8.00** Serwis Info **8.20** Okrasa lamie przepisy. Niezwykłe grzybowiczki **9.00** Ranczo 3 (s.) **10.00** Komisarz Alex 4 (s.) **11.00** Ojciec Mateusz 2 (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Magazyn rolniczy **13.00** Natura w Jedyńce. Niesamowite wyspy Australii. **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **15.00** Serwis Info **15.15** Reporterzy **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.30** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.10** Klan (s.) **18.45** Akacjaowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Zaraz wracam 2 (s.) **21.10** Komisarz Alex 24 (s.) **22.10** 80 milionów (komedia sensacyjna).

TVP 2

5.25 M jak miłość (s.) **6.20** Anna Dymna - spotkajmy się. Sebastian Górniak (talk-show) **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.50** Tańcząca ze światem (mag.) **12.30** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **15.50** Przepis dnia (mag.) **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **19.55** Przepis dnia (mag.) **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.45** Postaw na milion (teleturniej) **21.50** Tak to leciało! (teleturniej) **22.45** James Bond. Zabójczy widok (film sensacyjny).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Czarna Dąbrowka **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje. Chrzanów **13.40** The Floor (teleturniej) **14.45** Ukryta prawda **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektyw (s.) **19.00** Fakty **20.00** Blue Beetle (film SF Meksyk/USA) **22.40** Mroczny rycerz (film sensacyjny).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.30** Gliniarze (s.) **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 (s.) **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda

20.00 Gierek

**Gierek. Nazwisko, o którym sły-
szał w Polsce każdy, ale nikt nie
zna jego prawdziwej historii. Kim
był naprawdę? O czym marzył?
Z kim się przyjaźnił? Komu ufał?
Kogo kochał? Kto go zdradził? Hi-
storia człowieka, który dziś wciąż
budzi skrajne opinie, porusza do-
głębie. Polityka bywa brudna, ale
gdy dotyka ona całej rodziny, cena
okazuje się zbyt duża do zapłace-
nia. Tajemnice wspólnego życia,
widzianego oczami żony i matki
Edwarda Gierka po raz pierwszy
trafiały na duży ekran.**

23.15 Głębia strachu (film USA).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Serce (s.) **9.55** Pieczenie na niedzielę **10.35** Bananowe rybki **11.00** Powrót na łono natury **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Telefon **14.35** Reporterzy **15.25** Uśmiechy Jaroslava Svěčeného **16.05** Lopatologicznie **17.00** Podróż po Bretanii **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Codziennie się ktoś rodzi (s.) **21.40** Wszystko-party **22.35** Pr. rozrywkowy **23.55** Inspektor Candice Renoir (s.) **0.45** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Zebry – gwiazdy z paskami **9.20** Przygody nauki i techniki **9.50** Wyspy Zielonego Przylądka (s.) **10.45** Z kucharzem dookoła świata **11.50** Królowa północy **12.40** GEN **12.55** Prawdziwa cena transportu morskigo **13.50** Wiadomości od Karla Loprąisa **14.05** Linia frontowa **15.05** Władcy trzeciej rzeszy **15.55** W imię korony **16.45** Historie domów **17.15** Nieznana Elżbieta II **18.00** Powołaniem asystent **18.25** Australijska przygoda **19.10** Bogowie i mity starej Europy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym

20.00 Pewnego razu na Dzikim Zachodzie

Opuszczona stacja kolejowa, na której trzech mężczyzn cierpliwie czeka na przyjazd pociągu, stanowią legendarny prolog jednego z najsłynniejszych westernów w historii światowego kina. Tych trzech wysłał bezwzględny, niebieskooki rewolwerowiec Frank, aby zajęli się mężczyzną znanym jako Harmonijka, który chce wyrównać z Frankiem stare rachunki. W chwili, gdy na małej stacji dochodzi do nieuniknionej strzelaniny, Frank wraz ze swoimi ludźmi morduje rodzinę farmera McBaina – zaledwie chwilę przed tym, jak na miejsce przybywa nowo poślubiona żona McBaina, Jill.

22.45 Kapuśniak (film) **0.25** Telewizyjny klub niesłyszących.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.25** Ulica (s.) **9.25** Bracia i siostry (s.) **10.50** Detektyw Monk (s.) **11.40** Oto Oneplay **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.40** Mentalista (s.) **15.35** Zamienimy się zonanami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Życzenie do Jezusa (film) **22.45** Lodowy szlak (film) **1.05** Mentalista (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.05** M.A.S.H. (s.) **9.05** Słoneczna (s.) **10.30** ZOO nowe początki (s.) **11.25** Polabi (s.) **12.50** Agenci NCIS (s.) **14.45** Incognito **15.50** Tak jest, szefie! **16.55** Nakryto do stołu **18.00** ZOO nowe początki (s.) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Farna Voity Kotka **21.35** Kochamy Jarę **23.25** Tak jest, szefie! **0.30** Policja w akcji.

SOBOTA 13 GRUDNIA

TVP 1

6.20 Balans bieli **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.20** Pelnosprawni **8.55** Ranczo 3 (s.) **10.00** Komisarz Alex 4 (s.) **10.55** Ojciec Mateusz 2 (s.) **11.55** Gwiazdy w południe (western USA) **13.25** Dobre strony. Jerzy Owsiak i Areta Szpura **13.45** Na granicy wymarcia. Żółwie Adriatyku **14.00** Co powiedziała baba Futeń (bajka) **14.45** Čintamani a podvodník (film) **16.35** Liczenie owiec **17.55** Powrót na łono natury **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.05** Cuda natury

TVP 2

6.25 M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Górna półka smaku (mag.) **12.10** Postaw na milion (teleturniej) **13.05** Miłość i nadzieja (s.) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Kolo fortuny (teleturniej) **18.25** Australijska przygoda **19.10** Bogowie i mity starej Europy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym

20.00 Człowiek z poczuciem – benefis Jacka Fedorowicza

Jacek Fedorowicz – jeden z gigantów polskiej sceny, filmu i estrady w wywiadzie - rzecze z Arturem Andrusem. Kolejne etapy życiaorysu stana się pretekstem do pokazania materiałów archiwalnych i występów kolejnych gości, którzy będą śpiewać, żartować i wygłaszać laudacje na cześć artysty. Wśród nich zobaczymy: Romana Żurka i kabaret Neo - Nówka, Waldemara Malickiego i Filharmonię Dociwpu, Krzysztofa Daukszewicza, Andrzeja Poniedziałkiego, Grupę MoCarta i zespół dziecięcy Szalone Małolaty. Wśród publiczności zasiądą osobistości polskiej kultury: m.in. Janusz Gajos, państwo Olbrychscy, Henryk Sawka, czy Andrzej Mleczko.

22.10 Dla Ciebie wszystko (melodramat USA).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Przedziel **7.45** Dzień Dobry TVN **11.25** Na Wspólnej (s.) **13.15** Vanbank 2, czyli riposta (komedia) **15.25** Skoki narciarskie. Zawody Pucharu Świata w Klingenthal **18.25** Niezwykłe Stany Prokopa (pr. rozr.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.45** Wielki Mike (film USA) **22.30** Banksterzy (dramat).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.30** Ewa gotuje (mag.) **12.00** Awantura o kasę (teleturniej) **13.10** Doktor Dolittle (komedia) **15.30** Chłopaki do wzięcia (s.) **16.30** Randka w ciemno **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Gala finałowa 29. Rybnickiej Jesieni Kabaretowej - Ryjek **22.00** Szybcy i wścicki 9 (film sensacyjny).

TVC 1

6.00 Śladami gwiazd **6.25** Zielnik **6.55** Król leni (bajka) **7.45** Lopatologicznie **8.35** Klaniam się, panie Kohn (s.) **9.10** Uśmiechy Jana Śłastnego **9.45** Wędrówki po Czechach przyszłości **10.15** Wszystkie zwierzęta duże i małe (s.) **11.05** Wszystko-party **12.00** Z metro-polii. Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **12.50** Spostrzeżenia z zagranicy **13.00** Wiadomości **13.05** O szewcu Andrzej i hrabinie Julince (bajka) **14.00** Co powiedziała baba Futeń (bajka) **14.45** Čintamani a podvodník (film) **16.35** Liczenie owiec **17.55** Powrót na łono natury **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.05** Cuda natury

20.20 Ja, brat i nazwisko Hrušínský

Dokumentalny portret braci Jana i Rudolfa Hrušínskich, opowiadający o ich drodze do aktorstwa, o wzajemnych relacjach oraz o życiu z nazwiskiem należącym do słynnego aktorskiego rodu... Nazwisko Hrušínský – jak głosi rodzinna legenda – narodziło się w chwili, gdy dziadek Rudolfa i Jana, Rudolf Böhm, został podczas teatralnego tournée przyłapany na kradzieży gruszek. Niemieckie nazwisko Böhm szybko zmieniono na Hrušínský, a niedługo potem na Hrušínský.

22.30 Z archiwum telewizyjnej rozrywki **23.30** Sisi (s.) **0.15** Grantchester (s.).

TVC 2

6.00 GEN – Václav Cilek **6.15** Zebry – gwiazdy z paskami **7.05** Zwierzęca odyseja **8.00** Marok z lotu ptaka **8.45** Na rowerze po Czechach **8.55** Bedeker **9.20** Cuda techniki **10.10** Lotnicze katastrofy **10.55** Auto Moto Świat **11.20** Auto Moto Test **11.35** Magiczny las i mokrada **12.25** Nasze tradycje **12.55** Babel **13.20** Starożytne mocarstwa **14.15** Żadne z nas anioły (film) **16.00** Manu i Matěj podróżują po środkowych Włoszech **16.25** Albania, tajemnice Bałkanów **17.20** Cudowna planeta: Azja **18.15** Podróż dookoła świata **19.05** Wiadomość od Karla Loprąisa **19.20** Historie domów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Waleczne serce (film) **23.00** Hibernatus (film) **0.20** Bogowie i mity starożytnej Europy.

NOVA

5.55 Przygody Berniego (s. anim.) **6.05** Karate owca (s. anim.) **6.20** Zig i Sharko (s. anim.) **6.50** Pojedynk na talerzu **7.45** Weekend **9.10** Pan profesor (s.) **10.25** Pościg: wydanie specjalne **11.55** Za pięć minut dwunasta **13.00** Mistrzostwa powiatu (s.) **14.15** Comeback (s.) **14.50** Święta Last Minute (film) **16.50** Notting Hill (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Wszystko się może zdarzyć **22.00** Poziom mistrza (film) **23.55** Święta Last Minute (film).

PRIMA

6.05 Bolek i Lolek (s. anim.) **6.55** M.A.S.H. (s.) **8.55** Autosalon.tv **10.05** Kochamy Czechy **11.55** Incognito **13.00** Zdążyć do domu na święta (film) **14.45** Podróż dookoła świata w 80 dni (film) **16.20** Księżniczka zaklęta w czasie (bajka) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Młoda krew (s.) **21.30** Bez poczucia winy **22.30** Bez skrupułów Toma Clancy'ego (film) **0.40** I3 (film).

NIEDZIELA 14 GRUDNIA

TVP 1

6.10 Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **6.55** Słowo na niedzielę. To on czy nie on? **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach **8.00** Tydzień **8.45** Zmiennicy (s.) **9.55** Ojciec Mateusz 2 (s.) **10.55** Komisarz Alex 24 (s.) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.45** Pielgrzymi Nadziei. Genowefa Szaban **13.10** BBC w Jedyńce. Planeta Ziemia **3.14.15** Rozmowy kontrolowane (komedia) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.35** Daję słowo - Maciej Orłoś 2. Anna Dymna (talk-show) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Czarna śmierć (s.) **21.15** Waldemar Dąbrowski. Człowiek od kultury **21.50** Zakochana Jedyńka. Grace, księżna Monako (film biograficzny) **23.45** Chrzcziny (komedia).

TVP 2

5.45 M jak miłość (s.) **6.45** Operacja zdrowie (mag.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.00** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka (mag.) **11.40** To było tak – benefis Bohdana Łazuki **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Kolo fortuny (teleturniej) **15.10** Szansa na sukces. Opole 2026. Renata Przemysław **16.15** Tak to leciało! (teleturniej) **17.15** Zasiłubiona (s.) **18.20** Rodzinka.pl (s.) **18.50** Niepewne sytuacje 2 (pr. rozr.) **19.05** James Bond. Zabójczy widok (film sensacyjny) **21.25** Zalewski na dobry wieczór **22.35** Nadzieja (melodramat).

TVN

6.00 Batwheels (s.) **6.15** Ukryta prawda **7.10** Magda gotuje internet (mag.) **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Co za tydzień **12.15** Bitwa o gości (reality show) **13.25** Podróż na tajemniczą wyspę (film USA) **15.35** Skoki narciarskie. Zawody Pucharu Świata w Klingenthal **18.25** Kobieta na krańcu świata (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.45** Lego Masters. Kierunek Polska **20.50** Poszukiwacze zaginionej Arki (film USA) **23.15** Inwazja (thriller SF).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.00** Sekretne życie

12.50 Jak wytresować smoka 3

Przed Czakwą i Szczerbatkiem zupełnie nowe przygody – mnóstwo niebezpieczeństw, wielkie wyzwania, niezwykła wyprawa w nieznane oraz... miłość. Kiedy nad Berk nadciąga zagrożenie, jakiego nigdy wcześniej jego mieszkańcy nie doświadczali, Czakwa wie, że musi zrobić wszystko, by uratować smoki. Przyjdzie mu - wraz z przyjaciółmi – udać się w ekscytującą podróż do mitycznej krainy, w której smoki czują się bezpieczne.

zwierzków domowych 2 (film anim.) **15.05** Rycerz z Szanghaju (komedia sensacyjna). **17.30** Awantura o kasę (teleturniej) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Robin Hood (dramat przygodowy) **23.00** Samarytanin (film USA).

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Śladami gwiazd **6.50** Liczenie owieczek (film) **8.10** Pieczenie na niedzielę **8.50** Lopatologicznie **9.45** Kalendarium **10.00** Kamera na szlaku **13.00** Obiektyw **11.00** Najlepsze opowiadania filmowe **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** O labędziu (bajka) **14.05** O księżniczce, księżycu i gwieździe (bajka) **14.40** Fany (film) **16.15** Brakyři (film) **17.30** Koncerty Adwentowe TVC 2025 **18.25** Zielnik **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport

20.10 Mama

Film opowiada historię młodej matki Lilian, której los nie przystawał łatwego życia. Jest osobą z niepełnosprawnością intelektualną, a w okresie dojrzewania przeżyła traumatyczny atak. Z pozornie idyllicznego życia u pani Holasowej, która opiekuje się Lilian i jej małą córeczką Malwiną, trzy pokolenia kobiet wyrwa nagła śmierć najstarszej z nich. Życie Lilian i Malwiny dosłownie z godziny na godzinę wywraca się do góry nogami.

21.45 Wypórna SHOW **22.30** Pr. rozrywkowy **0.10** Sisi (s.) **1.00** Nasze hobby.

TVC 2

6.00 Tajemnice Wielkiego Sfinka **6.50** Gestapo: tajna policja Hitlera **7.50** Brytyjskie klejnoty koronacyjne **8.40** Czechosłowacki tygodnik filmowy **8.55** Poszukiwania utraconego czasu **9.15** Historiecs **10.10** Linia frontowa **11.05** Nie poddawaj się **11.35** Hokej: Euro Hockey Tour mężczyzn 2025/2026: Czechy – Szwecja (transmisja) **14.15** Spostrzeżenia z zagranicy **14.20** Magazyn chrześcijański **14.50** Magazyn religijny **15.15** Starożytne budowle **16.10** Doskonałe rodzice w naturze **17.05** Z kucharzem dookoła świata **18.00** Historie budowli **18.10** Australijska przygoda **19.05** Portrety **19.20** Ciekawostki z regionów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Hombres (film) **21.55** Morderstwo w Orient Expressie (film) **23.45** Waleczne serce (film).

NOVA

6.05 Przygody Berniego (s. anim.) **6.15** Karate owca (s. anim.) **6.30** Zig i Sharko (s. anim.) **6.50** Odnaka Wysocina (s.) **8.15** Życie na zamku (s.) **9.05** My, właściciele domków letniskowych **10.20** Lodówka, opowiadaj **11.10** Korona na Gwiazdkę (film) **13.00** Comeback (s.) **13.30** Życzenie do Jezusa (film) **15.55** Powieść dla zaawansowanych (film) **18.05** Pościg: wydanie specjalne **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja kryminalna Anděl (s.) **23.00** Odlamki **23.35** Świat w ogniu (film) **2.00** Spece (s.).

PRIMA

6.00 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) **6.55** M.A.S.H. (s.) **8.25** Prima Czechy **8.55** Prima świat **9.30** Farna Voity Kotka **11.00** Partia Terezy Tománkové **11.55** Poradnik domowy **12.50** Poradnik Pepy Libického **13.30** Ogrodnik w zasięgu ręki **14.10** Poradnik Ládi Hruší **15.45** Jak zbudować marzenie – wydanie specjalne **16.50** Jak przeżyć własnego męża (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Księżniczka zaklęta w czasie II (bajka) **23.10** Powiązania Markéty Fialowej **23.50** Lęk pierwotny (film) **2.30** Bitwa o Hill 60 (film).

PONIEDZIAŁEK 15 GRUDNIA

TVP 1

6.15 Akacjaowa 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Studio Raban **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam 2 (s.) **9.00** Ranczo 3 (s.) **10.00** Komisarz Alex 4 (s.) **11.00** Ojciec Mateusz 2 (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** To się oplaca (mag.) **12.55** BBC w Jedyńce. Planeta Ziemia **3.14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **15.00** Serwis Info **15.15** Reporterzy **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00**

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

WEHIKUŁ CZASU

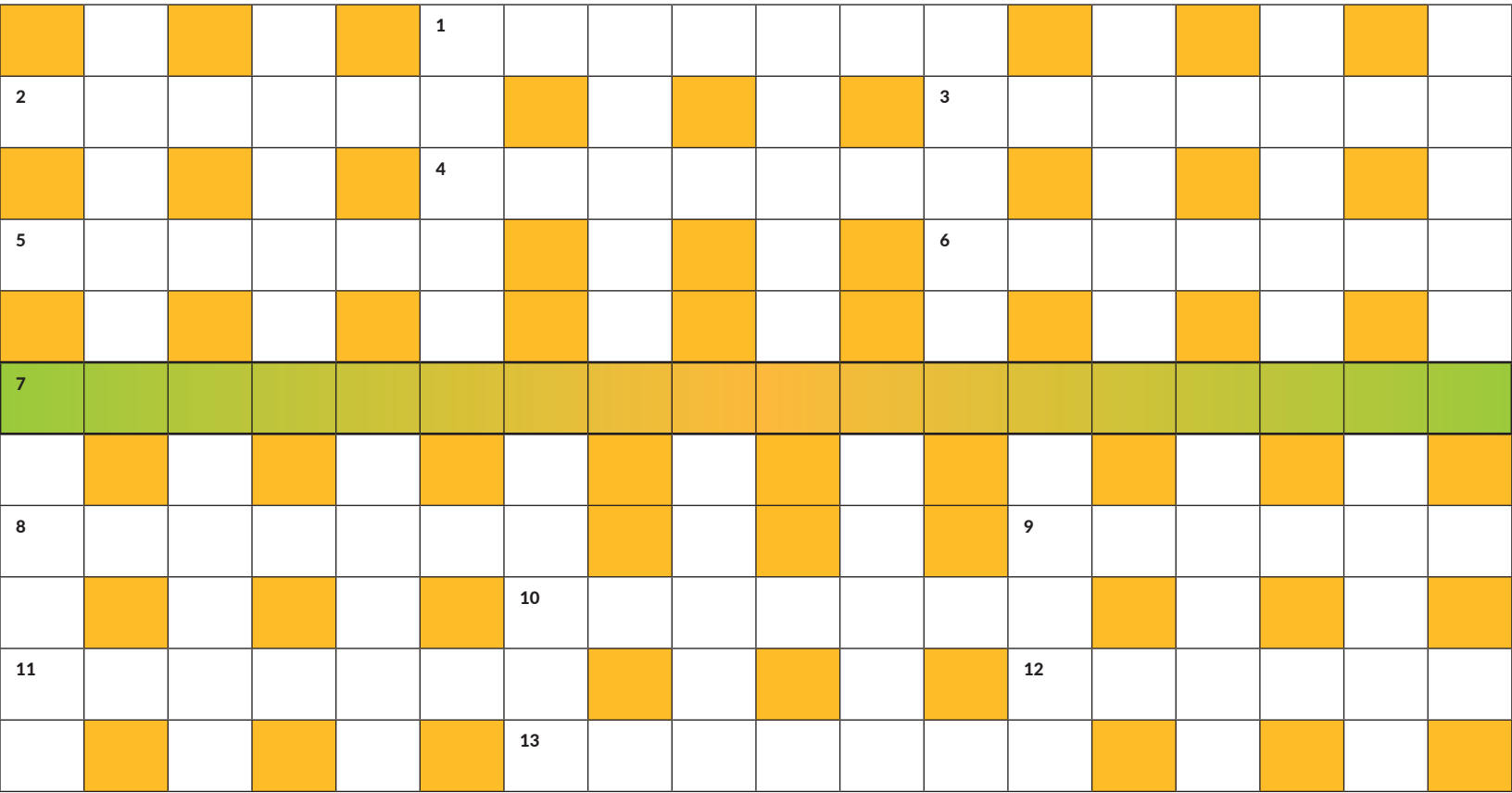
Tak było...

...tak jest

• Tym razem zapraszamy na wycieczkę do Jabłonkowa. Archiwalna fotografia pochodzi z Narodowego Archiwum Cyfrowego i została wykonana ok. 1939 roku. Czekamy na propozycje współczesnego ujęcia. W gazecie zamieścimy pierwsze bądź najlepsze zdjęcie, jakie dostaniemy. Fotografie prosimy wysyłać na: dabkowski@glos.live bądź info@glos.live. Serdecznie zapraszamy do współpracy!

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w środę 24 grudnia 2025 r. Nagrodę z 28 listopada otrzymuje **Zofia Buryjan z Suchej Górnjej**. Autorem dzisiejszej łamigłówki jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 28 listopada: **BO NAKNOCIŁ W MIEŚCIE**

Rozwiązaniem jest dokończenie fraszki, której autorem jest Jan Izidor Sztaudynger (ur. 28 kwietnia 1904 w Krakowie, zm. 12 września 1970 tamże) – wybitny polski pisarz, poeta, eseista, tłumacz, satyryk oraz znawca spektakli lalkowych: „Głupi a nadgorliwy...”.

POZIOMO:

- imię Lelewela (zm. 1861) – historyka i polityka, lub Halupczoka (1968-1994) – polskiego kolarza szosowego, mistrza świata, wicemistrza olimpijskiego i medalisty mistrzostw świata
- lotnisko niedaleko Krakowa
- etanol albo metanol
- starożytne miasto greckie na północnym wybrzeżu Attyki, między Maratonem a Oropos
- lalka, która zrobiła światową karierę

- rodzina jaszczurek, której przedstawiciele zamieszkują m.in. Galapagos
- ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
- nazwa Polaka wymyślona przez Wincentego Kadłubka
- ...Sese Seko Kuku Ngbendu wa za Banga, polityk i wojskowy Zairu
- rodzaj wybrzeża morskiego, ...Francuska, czyli Lazurowe Wybrzeże
- świeżo wprowadzona innowacja lub wiadomość o charakterze plotki

- Tadeusz w przedszkolu
 - pomieszczenie do załatwiania potrzeb fizjologicznych, ubikacja, ustęp.
- PIONOWO:**
AIRBAG, ALDYN, ARAMID, ARARAT, ARMATA, CHIARI, DOLINY, EUGENE, HENDEL, JEREMI, LABUDA, MASŁOW, NAGANO, NAIWNY, OJCEWO, OKIGBO, OLIWKA, WETTIN.
- Wyrazy trudne lub mniej znane:** MOBUTU, RHAMNUS

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

MINISTERSTWO
KULTURY

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Konsulat Generalny
Rzeczypospolitej Polskiej
w Ostrawie

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Olszewskiego

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyń, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyń 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorem prowadzi PNS, a.s. Papeřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickacentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a.s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indexu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS